

చందమామ

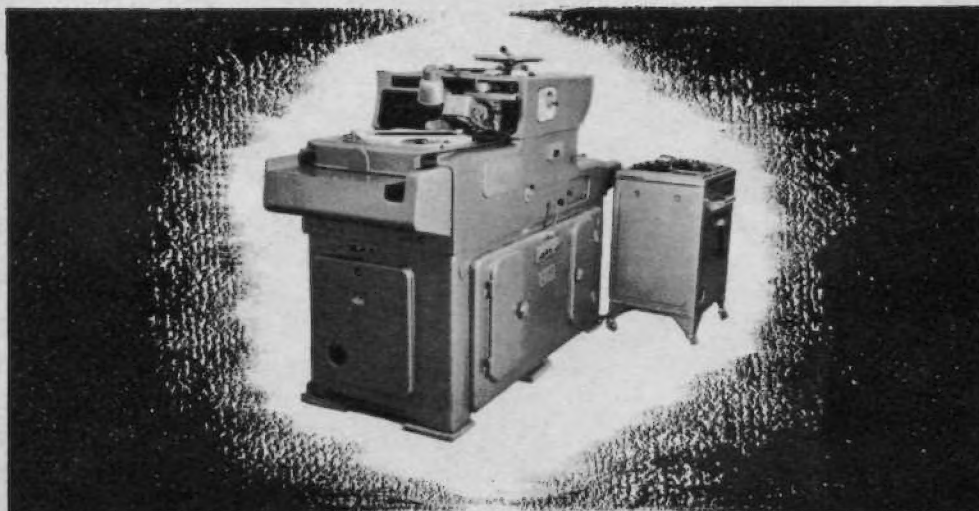
జనవరి 1965

75
P

For the first time in India the revolutionery electronic engraving machine in action

VARIO KLISCHO GRAPH

WHAT IT MEANS TO YOU

Block making time reduced from days to a few hours ■ Electronic control of gradation and detail sharpness ■ Electronic adjustment of colour correction

CHANDAMAMA PRESS - CHANDAMAMA BUILDINGS - MADRAS-26

నేర్చుకొనుటకు పరితనం ప్రతిబంధకంగాదు

మొక్కలకు అవి బ్రతికే నిమిత్తం
నీళ్లు కావలెను అని చిన్న బాలురు
పరితనమందే నేర్చుకుందురు. ఈ
సామాన్యమైన యధార్థమును ఒక్క
మాటు నేర్చుకుంటే ఇంకెన్నటికీ
మరువదు.

మీ పిల్లలకు మీరు ఇప్పుడు నేర్పవలసిన మరియొక
పాఠమా, పక్ష మరియు పసుచిగుళ్ల పట్ల రోజూ
శ్రద్ధవహించుట, అందువల్ల భవిష్యత్తునందు కొన్ని
సంవత్సరాలతో దంతజ్ఞయం మరియు పసుచిగుళ్ల
జబ్బులభారి ఉదకుండా వారిని కాపాడినందుకు వారు
మీకు అభివందనములర్పింతురు. వారి పళ్లను
చేరియు పసుచిగుళ్లను ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టుతో
కోముకొనుచూ తర్రపడుచుకొనుచు మీ పిల్లలకు
నేడే బోలెందంటి, దంత వైద్యుని చేత తయారు
చేయబడిన ఫోర్ హాన్స్ పసుచిగుళ్లకు గుణకారి

యైన డాక్టర్ ఫోర్ హాన్స్ యొక్క ప్రత్యేక పథక
ములు గల టూత్ పేస్టు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇది
ఒక్కటే. రోజూ వాడుచున్నందుల పక్ష తెల్లగా
మెరియుచూ, పసుచిగుళ్ల గట్టిగాను ఆరోగ్యవంతం
గాను వుండును. "CARE OF THE TEETH
AND GUMS" అనే చిన్న రంగుల పుస్తకం
ఉచిత ప్రతి కోసం తపాలా బిల్లుల నిమిత్తం
10 ప.పై, తపాలా బిళ్లను పంపండి: పేనర్స్,
రెంటల్ అడ్మినిస్ట్రేటర్స్, పోస్టు బాగ్ నం
10031, బొంబాయి.

COUPON

Please send me a copy of the booklet
"CARE OF THE TEETH AND GUMS"

Name _____
Address _____

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు
వింతలు - విశేషాలు

★

భారత చరిత్ర - 47...	2
నెహ్రూ కథ ...	5
నవాబునందిని - 1 ...	9
విష్ణుమాయ ...	17
తారావలోకుడు ...	22
రాజ్యలోభి ...	27
దొంగ మీద దొంగ ...	33
అనుమానితులు ...	40
సత్యసంధుడు ...	43
రామాయణం ...	49
శుంభనిశుంభులు ...	57
ప్రపంచపు వింతలు...	61

ఇవి గాక ఫోటో శిర్షికల పోటీ
మొదలైన మరి ఎన్నో
ఆకర్షణలు.

రాణి-వాణి సంభాషణ

రాణి:- వాణి!-రేపు మా బాబు పుట్టిన రోజు పండగ. మీ రంతా విందుకు రావాలి.

వాణి:- (విందు బోజనం ఏమూట బాబును ఎత్తుకుని)-ఏమే రాణి!-మీ బాబుకు ఏదో కొత్త పాడరు వేసినట్టున్నావే!-

రాణి:-అవును వేసవి గడచి పోయింది కదా అని, మా వారు 'సీమ' లో తయారైన పాడరు ఎంతో వెల పెట్టి తెచ్చారు. అదే వేశాను.

వాణి:-అబ్బే! అలా ఎందుకు చేశావు? ఏటి ఏడాది పన్నెండు మాసాలకు పనికిపచ్చే "అశోకా శాండల్వుడ్ పాడర్స్"నే వాడవచ్చునే! అందువల్ల చాలా మేలు కలుగుతుంది.

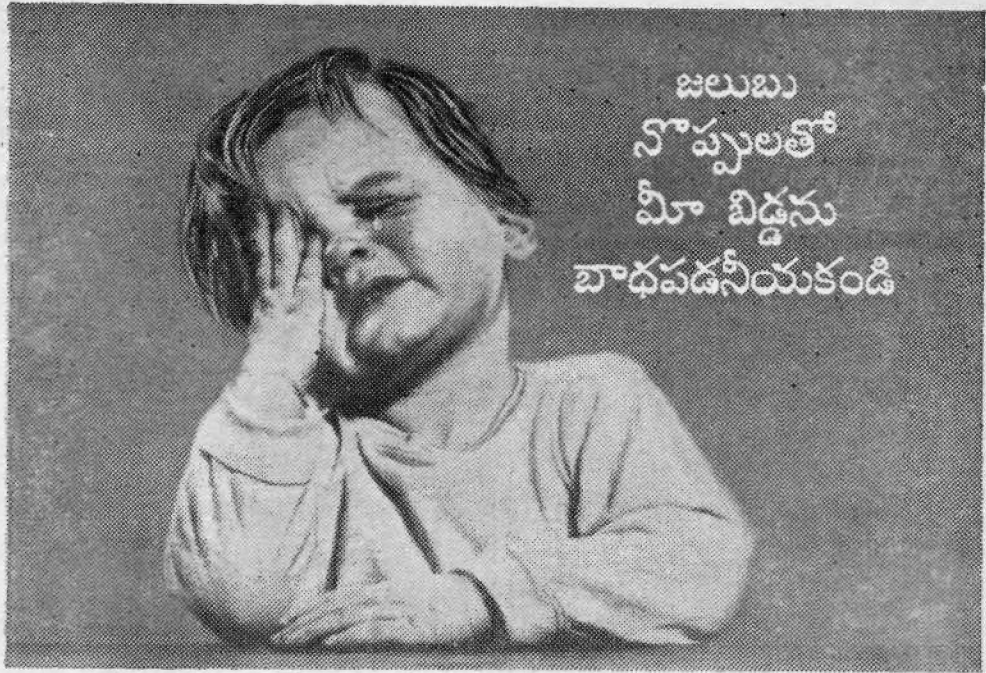
రాణి:-ఏమిటే ఆ మేలు, వాణి!-కాస్త చెబుదూ.

వాణి:-రా, చెబుతా: చలికాలంలో చర్మం పగుళ్ళు వారటం, ఒళ్ళంతా కరకర లాడటం-ఇలాంటి బాధలన్నీ "అశోకా శాండల్వుడ్ పాడర్స్" వాడితే పోతాయి. సుగంధంతో తయారైన పాడర్స్ కాబట్టి, చర్మ వ్యాధులను నిరోధించి, శరీరాన్ని చల్లగా ఉంచుతాయి. పైగా-"అశోకా శాండల్వుడ్ పాడర్స్" మంచి చందనపు పరిమళం కలవి కాబట్టి, నిత్యోపయోగానికి వాటిని ఇప్పుడే ప్రారంభించటం చాలా ఉత్తమం. నేను "అశోకా శాండల్వుడ్ పాడర్స్" తప్ప మరివేటిని వాడను.

రాణి:-అవును, వాణి!- నువ్వు చెప్పింది చాలా బాగుంది. మా వారు తెచ్చిన 'సీమ' పాడర్లు బోలెడంత వెల. వాటితో పోలిస్తే, వీటి వెల చాలా తక్కువ. ఇకమీదట మా యింటిల్లి పాదీ సదా 'అశోకా శాండల్వుడ్ పాడర్స్' నే వాడతాము. నీ నలహకు చాలా థాంక్సు.

వాణి:-నా కెందుకు థాంక్స్! ఈ పాడర్లను తయారుచేసిన వారికి అందజేయ్యి.

విజయా కెమికల్స్, వెపేరీ, మద్రాసు - 7

జలుబు
నొప్పులతో
మీ బిడ్డను
బాధపడనీయకండి

విక్స్ వేపొరబ్ తక్షణమే ఉపశమనాన్ని కలుగజేస్తుంది...
మీ బిడ్డ సులభంగా శ్వాస పీల్చుకొనుటకు సహాయపడుతుంది...
రాత్రంతా సుఖంగా నిద్రిస్తాడు

మీ బిడ్డ మంచి-చెడలను చూడవలసిన బాధ్యత మీది. అందు చేత బిడ్డకు జలుబు నొప్పులు వచ్చినప్పుడు, ముక్కునుండి నీరు కాదుట, కండ్లనుండి నీరుకాదుట, గొంతు బొంగుడు పోవుట, శ్రమతో శ్వాస పీల్చుకొనుట మొదలయిన మొదటి జలుబు చిహ్నాలు కనుపించిన వెంటనే విక్స్ వేపొరబ్ ను పులమండి.

మీ బిడ్డ జలుబుకు విక్స్ వేపొరబ్ అత్యుత్తమమైన నివారణ ఎందుచేతనంటే ఇది జలుబు బాధిత భాగములన్నింటిలో, ఎప్పుడ జలుబు ఎక్కువగా బాధిస్తుందో, అనగా, ముక్కు, గొంతు, చాతీలలో చాలా గుణకరంగా పనిచేస్తుంది. మీ బిడ్డ యొక్క మృదులైన చర్మానికి ఇది చాలా మంచిది.

విక్స్ వేపొరబ్ ను పులిమి, ఉన్ని ఇట్లతో కప్పి, మీ బిడ్డను సుఖంగా పరుండబెట్టండి. రాత్రంతా మీ బిడ్డ సుఖంగా నిద్రించే సమయములో విక్స్ వేపొరబ్ దాని ప్రభావాన్ని కోనసాగిస్తూ వుంటుంది. ఉదయానికల్లా అతి చెడ్డ జలుబు కూడా పూర్తిగా పోయి, మీరు అమితంగా ప్రేమించే మీ గారాబు బిడ్డ సంతోషంగా మేలుకొంటాడు.

విక్స్ వేపొరబ్

3 నైజులలో

VV 464.

న్యూట్రీన్ కంటే దేవిక మధురమని మీ రంటే మా కేలాంటి
అక్షపణ లేదు!

అయితే, అనేక రకాల మిఠాయిల రుచులను పోల్చుతూ,
అందాల తార దేవిక అన్నారు.

“న్యూట్రీన్ మిఠాయిలు అద్వితీయమైన శ్రేష్ఠత కలవి.
న్యూట్రీన్ తో సమానమైన టాఫీలు, మిఠాయిలు,
నాకు వేరే ఏవీ అగపడలేదు. పండ్లు తిన్నట్టు చక్కని
రుచులు. నేను కోరునదీ—న్యూట్రీన్.”

నాన్యత నెఱిగి...

...న్యూ ట్రీ న్ కొనండి

న్యూట్రీన్ కన్ఫెక్షనరీ కంపెనీ
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, చిత్తూరు (ఆం. ప్ర.)

"కష్టసుఖాలలో - తోడూ-నీడగా
తప్పితి మరేపించే-యిల్లాళి ఆదరణ
మగువోగా - మగవారికి - మధుర-భావన"

Reelkala

పిద్దునాభం సమర్పించు
రేఖా మురళీ ఆర్ట్స్
దేవర

దర్శకత్వం: K. హేమాంబరధరరావు
నిర్మాత: B. పురుషోత్తం

వాణి శంకర్

అన్ని పనులూ నా తలమీదే!

ఇంట్లో అన్ని పనులూ
నేనే చేయాలి. పిల్లల్ని
చూసుకోవడమూ, యింటివసినీ,
వంటపని అన్నీను, కాని నేను
ఎంతో సీర్పముగా ఉండి ఏ పని
చేసుకోలేకపోయానని...

తరువాత,
ఒక రోజున మా
ఆయన హార్లిక్స్
తెచ్చి వన్ను త్రాగ
మన్నారు. అది
నాకు మళ్ళీ శక్తి
ఉత్సాహములను
కలిగిస్తుందన్నారు

హార్లిక్స్
పుణ్యమా అని
నేను ఎంతో
శక్తి ఉత్సాహము
లను పొందేను.
హార్లిక్స్ కలిగించిన
మార్పుకు నాకే
ఆశ్చర్యము
కలిగింది!

తగినంత పోషణలేని కారణ
ముగా ఆరివట నిరుత్సాహము
లతో ఉన్న సమయాల్లో
డాక్టర్లు హార్లిక్స్ ను సీఫాడ్సు
చేస్తారు. ఎందుకంటే హార్లిక్స్
మీగడగల పాలకు రోగు
గోధుమసిండి, మాలెడ్
దార్శిల సారములుగల హార్లిక్స్
మళ్ళీ శక్తిని యిచ్చుటలో
దివ్యముగా సహాయపడు
తుందని వారికి తెలియును.

హార్లిక్స్

అదనపు శక్తిని
కలిగించును!

[WTHL-3495]

రెమి కస్టూర్ సోప్

Arkan

ఆలీబాబా 40 మంది దొంగలు

కథ అందరు ఎరిగినదే, అయినప్పటికిన్ని ఆకర్షవంతమైన రంగురంగుల వాష్ చిత్రాలతో సులభమైన పదాలతో, ముచ్చటగలిపే ముఖచిత్రంతో, చిన్నపిల్లలకు అర్థమగు విధంగా స్పష్టంగా కూర్చబడి—నాణ్యమైన కాగితంమీద అందంగా ముద్రించి తయారు చేయబడుటయే దీని ప్రత్యేకత. ఈ పుస్తకం చిన్న పిల్లలకు ఎంతగానో ఉపకరిస్తుంది. చదువుతూనే అనేక సార్లు బొమ్మలు చూచుటవల్ల కథ చక్కగా అర్థంకావడమే కాక బాగా జ్ఞాపకం ఉంటుంది.

ఇంత చక్కని నాణ్యమైన కథల పుస్తకం తెలుగు-తమిళం-కన్నడ భాషలలో తయారయినది.

ఏ భాషలలోనైనా సరే కాపీ యా. 2-25 (పోస్టేజి అదనం)

హెగ్గిన్ బాదమ్స్ ప్రైవేటు లిమిటెడ్,

165, మౌంటురోడ్డు :: మద్రాసు - 2

మీరు మీ ఊరిలో మా "చందమామ" అమ్మే చిన్న ఏజంటుగా ఉండవచ్చును. దీనికి మీరు మనిఅర్థరు ద్వారా రు. 4-50 పంపిన 8 "చందమామ" కాపీలు మీకు సప్లయి చేస్తాము. లేదా ప్రారంభంలో 4 కాపీలు మాత్రం చాలంటే రు. 2-25 పంపండి. ప్రతి కాపీకి 19 పై. చొప్పున మీకు లాభిస్తుంది. అయితే డబ్బు పంపేమందు మీ ఊరిలో ఇప్పటికే మా ఏజంటు ఎవరూ లేరు అనే విషయం రూఢిచేసుకోండి.

చందమామ పబ్లికేషన్సు

వడపళని :: మదరాసు - 26

ఆగస్టు
విడుదల!

రాజలక్ష్మి పాడక్ష్మిస్

విరాభమన్యు

దర్శకత్వం: వి.మధుసూదనరావు

సంగీతం: కె.వి.మహాదేవన్

నిర్మాతలు: సుందరలాల్ నహతా-డూండి

రాజప్రీతి

దివీష్ బృందం

సర్కిస్ కి వెళ్తున్నారు

ఓహో!
నవ్వాగటం
లేదురా!

అబ్బ! కడుపు
చెక్కలై
పోతున్నాది!

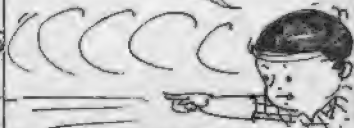
ఈ
హాస్యగాళ్లు
ఎంత
సరేవుస్తున్నారు!

ఓ....ఓ....ఓహో! చూడు!
ఎంత చక్కని తెల్ల గుళ్లుం!

అశోక! నీ బస్ క్రీమ్ తినడం అది
ఆ క్షరమేద ప్లేట్లను ప్రించి తేలేవ్వు
చేస్తున్న మనషిని చూడు!

ఎంత బాగుందిరా
సర్కిస్!

ఇంత వేగం
అయిపోయిందే!

నేను పెటాయిలే
సర్కిస్ లో
పోపోతా!

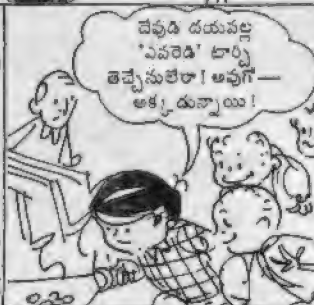
వాళ్లు నిన్ను
తీసుకోరులే!

రండ్రా!
ఆ బస్సు నందు
కుందాం రండి!

అరే! డబ్బులన్నీ
పడిపోయినై
బస్సు బిక్కెట్లు
ఎలా కొనటం!

ఇంత రద్దీలో
ఆవి ఎలా
దొరుకుతాయి!

చేవుడి డయవల్ల
'ఎవరెడి' దార్జీ
తెచ్చేసులేరా! అవుగ—
అక్కడున్నాయి!

ఎల్లప్పుడూ 'ఎవరెడి'
దార్జీని అందుబాటులో
ఉంచుకోండి! దాని
అవసరం ఎప్పుడూ కలుగు
తుందో చెప్పలేము!

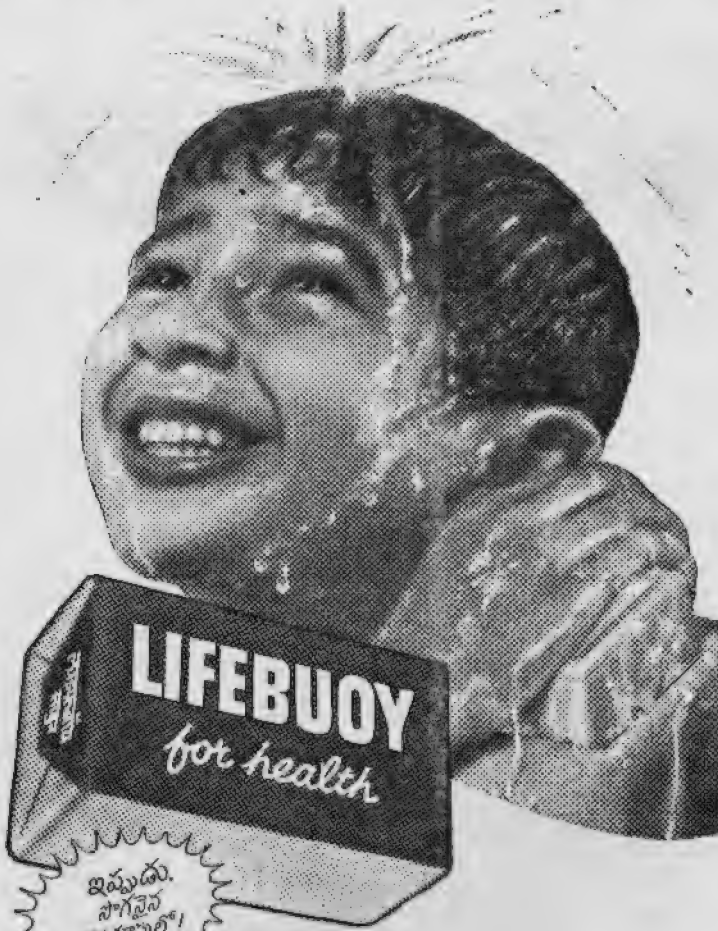
NAVYUG 2244

నాథ

బిస్కట్లు
రుచికి నాటిలేనివి!

heros' SEC-241 C. 1961

ఇప్పుడు
సాగవైన
కొత్త బాపులో!

ఎక్కడ
లైఫ్ బాయి వున్నదో
అక్కడ ఆరోగ్యము వున్నది

L. 47-77 T1

హిందుస్తాన్ లీమిటెడ్ ఇస్పత్తి

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్రపాణి'

స్వాతంత్ర్య భారతానికి మరొక ఏడు నిండుతున్నది. స్వతంత్ర భారత చరిత్రలో నెహ్రూశకం ముగిసి, ఇప్పుడు లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి శకం నడుస్తున్నది.

జరుగుతున్న చరిత్ర ఇలా ఉంటే జరిగిన చరిత్రను "చందమామ" పాఠకులు భారతచరిత్రలో దక్కను ప్రాంతం మొగలుసామ్రాజ్యంలో చేరడం గురించి, నెహ్రూకథలో భారత జాతీయ సమరం తొలి ఉద్యమం గురించి చదువుతారు.

ఈ సంచికలో "ఉత్తరకాండ" [రామాయణం] ఆరంభ మవుతున్నది. అలాగే "నవాబునందిని" కూడా ఆరంభ మవుతున్నది. ఇందులో దుర్గేశనందిని అనంతర కథ ఉన్నది. దీనిని రచించిన వాడు దామోదర ముఖర్జీ.

సంపుటి : 37 - ఆగష్టు 1965 - సంచిక : 2

భారత చరిత్ర

1627 అక్టోబరులో తన తండ్రి చనిపోయే నాటికి షాజహాం దక్కనులో ఉన్నాడు. అతని అన్న లైన ఖుస్రవ్, పర్వేజ్ అనే వాళ్ళిద్దరూ అప్పటికే చనిపోయారు. అతని తమ్ముడైన షారియార్ తన అత్తగారైన సూర్జహాం ప్రోత్సాహంతో తాను చక్రవర్తి నని లాహోరు నుంచి ప్రకటన చేశాడు. ఆ తరుణంలో ముంతాజ్ మహల్ తండ్రి అయిన ఆసఫ్ ఖాన్ షాజహాంకు బాసటగా నిలిచి, ఉత్తరదేశానికి వచ్చేయ్యమని షాజహాంకు కబురు పంపి, అతను వచ్చే దాకా సింహాసనం మీద ఖుస్రవ్ కొడుకైన దావర్ బక్షను కూర్చోబెట్టాడు. తరువాత అతను లాహోరులో ఉన్న షారియార్ పైకి దాడి వెళ్ళి, యుద్ధంలో అతన్ని ఓడించి, అతని కళ్ళు తీసేయించాడు.

షాజహాం త్వరగా ఢిల్లీ చేరుకుని, 1628 ఫిబ్రవరిలో చక్రవర్తిగా అభిషిక్తుడయ్యాడు.

అటు పైన అతను తన పదవికి అడ్డంగా ఉన్న వారందరినీ లోకాంతరాలకు పంపేశాడు. పరిస్థితులు అతనికి బాగా అనుకూలించాయి. అతనికి సహాయపడిన ఆసఫ్ ఖాన్ ప్రధానమంత్రి అయ్యాడు. అదే విధంగా మహబత్ ఖాన్ అనేవాడు అజ్మీరుకు గవర్నరుగా నియమించబడ్డాడు.

చక్రవర్తి పై ఇద్దరు వ్యక్తులు తిరుగుబాటు చేశారు. ఒకడు బుందేలా రాజైన జుర్హార్ సింగు, రెండవవాడు ఖాన్ జహాం లోడి అనే అఫఘాను ప్రముఖుడు, మాజీ దక్కను వైస్రాయి. షాజహాం గద్దె ఎక్కిన రెండేళ్ళలోనూ ఈ రెండు తిరుగుబాట్లూ జరిగి, అణచివేయబడ్డాయి. ఇందులో రెండో తిరుగుబాటు బలీయమైనది; దానికి నిజాముల్ ముల్క్ అనే అహమ్మద్ నగరు నవాబూ, మహారాష్ట్రలూ, రాజపుత్రులూ సహాయపడ్డారు. అయితే షాజహాం ఈ తిరుగు

బాటు బలాన్ని గుర్తించి, తగిన బలాన్ని ప్రయోగించి తిరుగుబాటు దారును సమూలంగా నాశనం చేశాడు.

బెంగాలులో సాత్‌గాంవ్ వద్ద స్థిరపడిన పోర్చుగీసువారు తమ వ్యాపార మేదోతాము చూసుకోక, హుగ్లీ వద్ద బలమైన స్థావరం ఏర్పాటు చేసుకుని చక్రవర్తికి విరుద్ధమైన చర్యలకు దిగారు. వారు పుగాకు వర్తకుల వద్ద సుంకాలు వసూలు చెయ్యటమేగాక, బానిస వ్యాపారం కూడా సాగించి, ముంతాజ్ మహల్ వద్ద ఉండే ఇద్దరు బానిస యువతులను పట్టుకున్నారు. షాజహాన్ ఉత్తరువు పై 1632 జూన్ 24 న మొగలు సైన్యాలు హుగ్లీని ముట్టడించాయి. యుద్ధంలో అనేక మంది పోర్చుగీసువారు చచ్చారు. చాలా మంది ఖైదీలుగా అగ్రాలో యమయాతన లనుభవించారు.

తన తండ్రి తాతల లాగే షాజహాన్ కూడా తన సామ్రాజ్యాన్ని దక్షిణాన విస్తరింపజేయ యత్నించాడు. నిజాంషాహీల పరిపాలన కింద ఉండిన అహమ్మద్ నగరు మొగలు సరిహద్దుకు సన్నిహితంగా ఉండటం చేత దానికి మొగలుల తాకిడి జాస్తాగా ఉండేది. 1626 నాటికి మలిక్ అంబరు చనిపోయాడు; అతని కొడుకు ఫతేఖాన్ అప్రయోజ

కుడు కావటాన అహమ్మద్ నగరు రాజ్యం దుర్బలమై ఉన్నది. అహమ్మద్ నగరు సుల్తాను పై ద్రోహం చేసి ఫతేఖాన్ మొగలులతో చేరి, సుల్తానును చంపి, పదేళ్ళ వయసు గల సుల్తాను కొడుకును పేరుకు గద్దె మీద ఉంచి తానే అధికారం చెలాయించాడు. 1631 లో ఈ నీచుడు మొగలుల వద్ద పదిన్నర లక్షల రూపాయలు లంచం పుచ్చుకుని దౌలతాబాదు కోటను వారి వశం చేశాడు. 1633 లో అహమ్మద్ నగరు మొగలు సామ్రాజ్యంలో చేరిపోయింది.

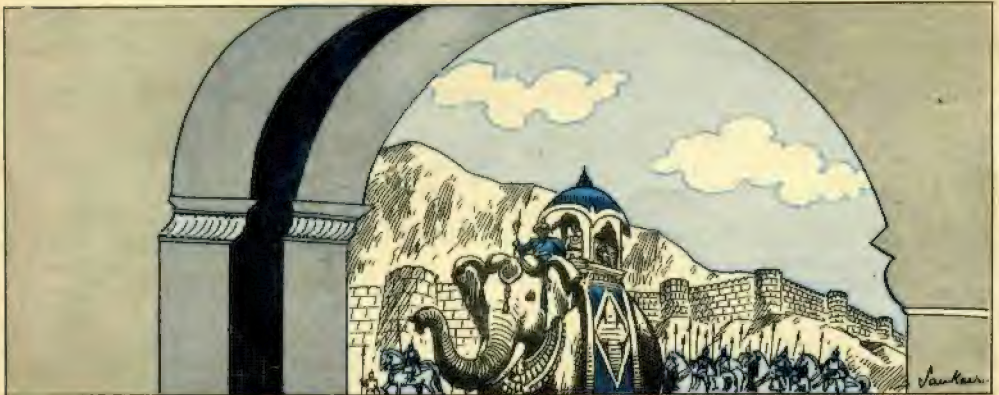
గోల్కొండ, బీజాపూరు రాజ్యాలు స్వతంత్రంగా ఉండటమూ, వాటి పాలకులు షియా

తెగకు చెందినవారు కావటమూ పాజహాఁ సహించలేకపోయాడు. 1629 లో గోల్కొండ మీదా, 1631 లో బిజాపూరు మీదా మొగలు సైనిక చర్యలు ప్రారంభమయ్యాయి. 1635 లో ఈ రెండు రాజ్యాల పాలకులూ పాహాణీకి రహస్యంగా సహాయపడ్డారు; ఇది తెలిసి పాజహాఁ ఈ దేశాల వారిని తనకు లోబడి ఉండమనీ, కప్పం కట్టమనీ, పాహాణీకి సహాయం చెయ్యగూడదనీ ఆదేశించటమే గాక, తానే స్వయంగా సేనలతో బయలుదేరి వచ్చి, 1636 ఫిబ్రవరి 21 న దోలతాబాదు చేరాడు. ఇది చూసి బేజారెత్తి, గోల్కొండ సుల్తాను అబ్దుల్లాపాలొంగిపోయి, షరతు లామోదించాడు.

కాని బిజాపూరు సుల్తాను ఆదిల్ షా యుద్ధసన్నద్ధుడయ్యాడు. బిజాపూరును మూడు పక్కల నుంచి మూడు మొగలు సేనలు ముట్టడించాయి. బిజాపూరు సైనికులు తమ రాజధానిని రక్షించుకోగలిగారు

గాని మిగతా రాజ్యాన్ని మొగలులు కొల్లగొట్టారు. 1636 లో బిజాపూరు సుల్తాను సంధికి ఒడబడవలసి వచ్చింది. అతను ఢిల్లీ చక్రవర్తికి లోబడి ఉండటానికి సమ్మతించాడు.

ఈ విధంగా దక్కను రాజ్యాలు కూడా మొగలు సామ్రాజ్యంలో అంతర్భాగాలయ్యాయి. పాజహాఁ 1636 జూలై 11 న దక్కను నుంచి తిరిగి వెళ్ళిపోయి, దక్కనులో వైస్రాయిగా పనిచెయ్యటానికి తన మూడవ కొడుకైన ఔరంగజేబును పంపాడు. మొగలు సామ్రాజ్యం యొక్క దక్కను విభాగంలో ఆనాడు ఖాన్ దేశ్, బిరార్, తెలంగాణా, దోలతాబాదు రాష్ట్రాలుండేవి; వాటిపై రాబడి సాలుకు 5 కోట్ల రూపాయలుండేది; అందులో 64 కొండ దుర్గాలుండేవి, వాటిలో కొన్ని ఇంకా పాహాణీ లాంటి శత్రు నాయకుల అధీనంలో ఉండేవి.

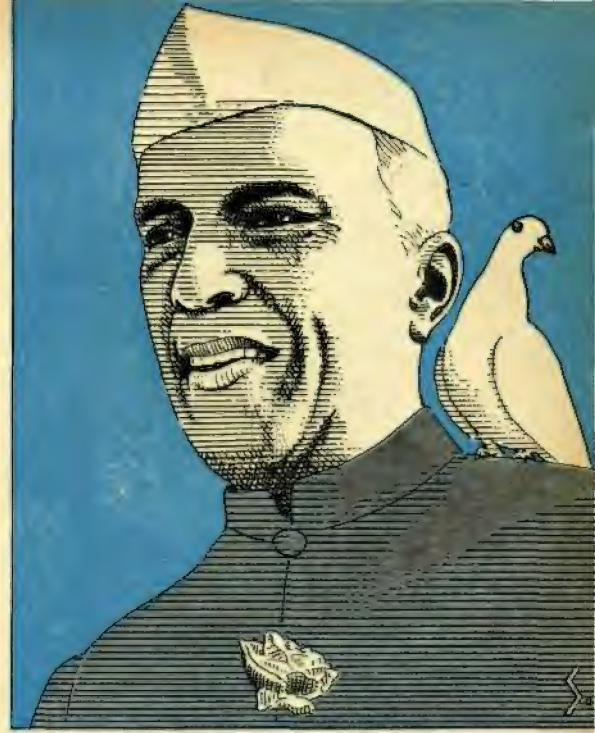
నేహూ కథ

14

1920 ఆగస్టు 10న మిత్రరాజ్యాల వారు టర్కీపైన ఒక ఒప్పందం రుద్ది ఖలీఫా అధికారాలను తగ్గించటం భారత దేశం లోని ముస్లిములను కలవర పరిచింది. పంజాబు దురంతాలతో భారతీయులు కుమిలిపోతున్నారు. ఈ ఆక్రమాలన్నిటినీ చక్కబరచటానికి అహింసాయుతమైన తిరుగుబాటు చెయ్యవలసిందని గాంధీజీ దేశప్రజలకు పిలుపు ఇస్తూ దేశపర్యటన చేశాడు. అలీసోదరులు ఆయన వెంట తాము కూడా పర్యటించారు. ఎక్కడ విన్నా “హిందూ ముసల్మాన్ కీ జై!” అన్న నినాదం మారుమోగింది.

గాంధీజీ ప్రతిపాదించిన సహాయనిరాకరణం గురించి చర్చించటానికి కలకత్తాలో 1920 శీతాకాలంలో కాంగ్రెసు అవసర సమావేశం జరిగింది. దానికి లాలాజీపత్ రాయ్ అధ్యక్షత వహించాడు.

కలకత్తా సమావేశంలో లాలాజీ సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని ఖండిస్తూ, అది అవాస్తవికమనీ, ఆచరణ యోగ్యం కాదనీ అన్నాడు. అనేకమంది పాత కాంగ్రెసు

నాయకులు ఆయనతో ఏకీభవించారు. వారిలో దేశబంధుదాస్, అనీబెసెంటూ, మహమ్మదాలీ జిన్నా ఉన్నారు. (దీని అనంతరమే ఢిలీబరులో జరిగిన కాంగ్రెసుతో జిన్నా తెగతెంపులు చేసేసుకున్నాడు.) చిత్తరంజనదాసు సహాయ నిరాకరణోద్యమానికి అభ్యంతరం చెప్పలేదు; కొత్త సంస్కరణలకింద ఏర్పడనున్న శాసనసభలను బహిష్కరించటానికి ఆయన వ్యతిరేకించాడు.

కలకత్తా సమావేశానికి, నాగపూరు సమావేశానికి మధ్య ఉండిన మూడు మాసాల వ్యవధిలో గాంధీజీ మరొకసారి దేశపర్యటన

చేసి, తన సందేశాన్ని అన్ని తరగతుల వారికి వినిపించాడు. ఆ సందేశం అమోఘంగా పని చేసింది. కొత్త సంస్కరణల కింద ఏర్పడ నున్న శాసనసభలకు నవంబరులో ఎన్నికలు జరిగాయి. లండను లోని “టైమ్స్” పత్రిక విలేఖరి అలహాబాదు సమీపంలో ఎన్నికలు చూసి ఇలా రాశాడు: “ఇండియా లోని ప్రజలకు స్వపరిపాలన నేర్పడానికి సాగించిన కృషికి ఇదే ఆరంభ మనటానికి ఆధారం ఏమీ కనబడదు... ఉదయం ఎనిమిది లగాయతు మధ్యాహ్నం పన్నెండు దాటిన దాకా కూడా ఒక్కడైనా వచ్చి వేటు వెయ్యలేదు.”

గాంధీజీ భారతీయులను ఉద్బోధిస్తూ శాసనసభలను బహిష్కరించ మన్నాడు. వాళ్ళు అలాగే బహిష్కరించారు.

కలకత్తాలో జరిగిన అవసర సమావేశం తోనే కాంగ్రెసు చరిత్ర లో గాంధీ శకం ఆరంభ మయింది. దానికి హాజరైన వారిలో అధిక సంఖ్యాకులు ఖద్దరు ధరించి, హిందూ స్త్రీని భాష మాట్లాడే వాళ్ళు. జిన్నా కు కాంగ్రెసు రాజకీయాలే గాక కాంగ్రెసు వాతావరణం కూడా పడలేదు. మిత వాదులు పూర్తికా ప్రభుత్వ పక్షమై పోయారు.

మోతీలాల్ గాంధీజీ మార్గం తొక్క నిర్ణయించిన తరువాత ఆయన జీవితంలో పెద్ద మార్పులు వచ్చాయి. ఆయన తన ప్రాక్టీసు తోబాటు అంతులేని రాబడిని వదులుకోవలసి వచ్చింది, విదేశీ వస్తువులు బహిష్కరించ వలసి వచ్చింది, తన బ్రిటిషు మిత్రులతో సంబంధాలు మానుకో వలసి వచ్చింది, తన చిన్న కూతురు కృష్ణను బ్రిటిషు పాఠశాల మాన్పించి, ఇంగ్లండ్ నే ట్యూటర్లను పెట్టవలసి వచ్చింది.

1920 డిసెంబరు 26 న నాగపూరులో అసలు కాంగ్రెసు సమావేశం విజయరాఘవాచారయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. ప్రారంభ దశలో సహాయ నిరాకరణ తీర్మా

నానికి చిత్తరంజనదాసు అనేక అభ్యంతరాలు తెలిపాడు. జిన్నా వాటిని బలపరిచాడు. కోర్టులను బహిష్కరించడం అన్నిటికన్న పెద్ద అభ్యంతరం. కాని అత్యధిక సంఖ్యాకులు గాంధీ పక్షాన నిలబడ్డారు. చిట్టచివరకు కొద్దిపాటి సవరణలతో నాగపూరు తీర్మానం కాంగ్రెసు సభలో ప్రతిపాదించబడి ఆ మోదించబడింది. దాన్ని ప్రతిపాదించిన వాడు దాసే.

“విప్లవ వాతావరణంలో విప్లవ వ్యతిరేకులకు ఊపిరి సలపదు. దాన్ని బలపరిచే వారికి నూతనోత్సాహ శక్తులు వచ్చినట్టవుతుంది... 1921 లో కాంగ్రెసు కార్యక్రమం కోసం పనిచేసిన మాలో చాలా మందిమిత్రైవు లాటి స్థితిలో జీవించాం,” అంటాడు జవాహర్. ఒక గొప్ప లక్ష్యం కోసం పాటుపడుతున్న ఆనందం, ఎలాటి సందేహాలూ లేకపోవటం, ముందు దారి స్పష్టంగా గోచరించటం, ఇతరుల ఉత్సాహంలో పాల్గొనటం, పెద్ద బరువు దిగిపోయినట్టుండి మనసు ఉల్లాసంగా ఉండటం—ఇవన్నీ జవాహర్ అనుభవించాడు. ప్రభుత్వంతో తలపడి జైళ్ళకు పోయేక్షణం దగ్గిరపడుతున్నది. జవాహరు ప్రభృతులు ఎన్నడూ లేనంత హెచ్చుగా శ్రమించారు.

భారతదేశ స్వరూపం కళ్ళ ఎదట మార్పు చెందుతున్నది. స్వరాజ్యం అందుబాటు లోకి వస్తున్నట్టు కనిపించింది. “నా పిలుపును అందరూ అందుకుంటే ఏడాదిలో స్వరాజ్యం వస్తుంది,” అని గాంధీజీ కాంగ్రెసు సమావేశంలో అని ఉన్నాడు. ప్రభుత్వం అందోళనలో పడింది. 1921 డిసెంబరులో వైస్రాయిగా ఉండిన లార్డ్ రీడింగ్, తాము “విస్తుపోయి అయోమయంలో” పడ్డామని ఒప్పుకున్నాడు. అధికారులు కంగారు పడటానికి కారణం ఉద్యమం ఉప్పెనలాగా చుట్టుకుంటున్నది, అయితే అది శాంతియుతం కావటం

చేత దాన్ని దౌర్జన్యంగా అణచటానికి తగిన ఆధారాలు ప్రభుత్వానికి చిక్కలేదు.

ఇంగ్లీషువాళ్ళు ఈ ఉద్యమం ఆహింసాయుతంగా ఉంటుందని నమ్మ లేదు. దౌర్జన్యం అగ్నిపర్యతం లాగా పేలుతుందని వారి భయం. ఇందు కొక మంచి తార్కాణం జవాహరు తన స్వీయ చరిత్రలో చెప్పాడు.

1921 మే లో స్వరూప్ (విజయలక్ష్మి పండిట్) పెళ్ళి నిశ్చయమయింది. లగ్నం పంచాంగాన్ని బట్టి పెడితే ఆది మే 10 న అయింది. పెళ్ళికి గాంధీజీని, అలీసోదరులు మొదలుగా గల ఇతర కాంగ్రెసు పెద్దలనూ ఆహ్వానించారు. వారికి వీలుగా ఉంటుంది గదా అని ఆ సమయంలోనే పర్కింగు కమిటీ సమావేశం అలహాబాదులో ఏర్పాటు చేశారు. పెద్ద నాయకులందరూ అలహాబాదు వస్తుంటే ఆ అవకాశాన్ని పోనివ్వటం దేని కని స్థానిక కాంగ్రెసువాదులు జిల్లా సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. దానికి చుట్టు

పక్కల పల్లెటూళ్ళ నుంచి కిసానులు అధిక సంఖ్యలో హాజరయే అవకాశాలున్నాయి.

అలహాబాదు చాలా సందడిగా తయారయింది. ఇదంతా చూసి అలహాబాదులో ఉండే ఇంగ్లీషువాళ్ళు కంపరమెత్తి, ఏదో దారుణం జరగబోతున్నదనుకున్నారు. వారు తమ పనివాళ్ళనే నమ్మలేక జేబుల్లో రివాల్యరులు పెట్టుకుని తిరగసాగారు. ఆకస్మికంగా ఏతూరి లేస్తే తెల్లవాళ్ళను రక్షించటానికి కోటలో పెద్ద ఎత్తున ఏర్పాట్లు కూడా జరిగినట్టు విని జవాహర్ ఆశ్చర్యపోయాడు. మూర్తీభవించిన అహింస లాటి గాంధీజీ వస్తుంటే హత్యాకాండ జరుగుతుందని తెల్లవాళ్ళ కి కంపరం దేనికి? కాని తీరా విచారించగా తెలిసింది—మే 10 మీరట్లో తిరుగుబాటు జరిగిన రోజు! మోతీలాల్ కూతురి పెళ్ళి వంక పెట్టి 1857 నాటి సిపాయిల తిరుగుబాటు యొక్క వార్షిక దినం చేస్తారని తెల్లవాళ్ళు హడలిపోయారు!

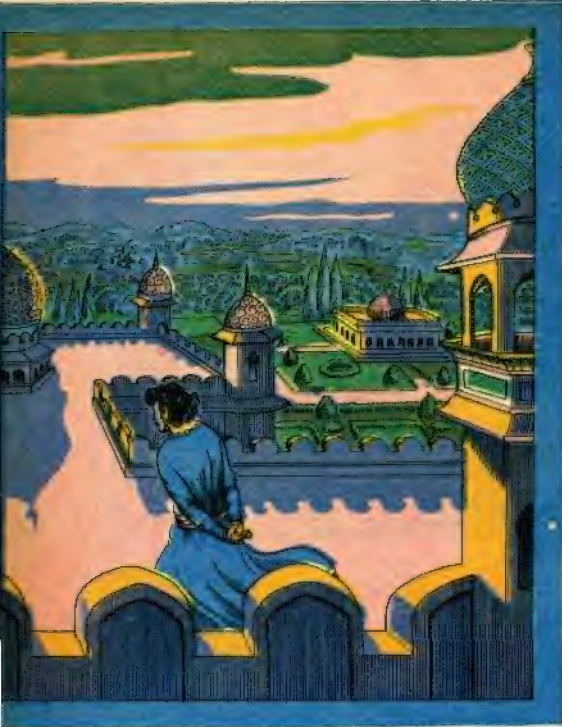

నవాబునందిసి

మందారణ దుర్గం తిరిగి ఎప్పటిలాగే ఉన్నది. దాని పక్కన మామిడితోట, దుర్గం కిందుగా ప్రవహించే దామోదరనదీ పూర్వం ఉండినట్టే ఉన్నాయి. ఆ కాళ రాత్రి విమల చేసిన పొరపాటు వల్ల పఠానులు దుర్గంలో ప్రవేశించి ఎంత భీభత్సం చేశారు! ఎంత కోలాహలం! ఎంత రక్త పాతం! ఆ రాత్రి దుర్గేశుడైన వీరేంద్రసింహుడు పఠానులకు బందీగా దొరికాడు; తన ప్రియురాలైన తిలోత్తమను ఒక్కసారి చూసి పొదామని వచ్చిన జగతసింహుడు దాదాపు ప్రాణం పోయిన దాకా పోరాడి, చివరకు శత్రువులకు చిక్కాడు; వీరేంద్ర సింహుణ్ణి శత్రువులు చంపేశారు; విమల పఠానులకు నవాబైన కతలూఖాన్‌ను చంపి

వగ తీర్చుకున్నది. ఎన్నో విపరీత మైన సంఘటనలు కొద్ది రోజుల వ్యవధిలో జరిగి పోయాయి.

కాని ఇప్పుడు వాటి చిహ్న లేవీ లేవు. మందారణ దుర్గం ఎప్పటి లాగా మనోహరంగా, ప్రశాంతంగా ఉన్నది. మార్పల్లా ఏమిటంటే వీరేంద్రసింహుడు లేడు; విమల ఇప్పుడు వితంతువు. నిజానికి విమల ఏం సుఖపడింది? తాను ప్రేమించిన భర్త పట్ల భార్యగా ప్రవర్తించటాని కామె నోచుకో లేడు, అతని ఇంటి పరిచారికగా మనలు కున్నది. చివర కా భర్త కూడా పోయాడు. కాని విమలకు తృప్తి కలిగించే విషయాలు లేకపోలేదు. తన భర్తను చంపిన కిరాత కుణ్ణి, కతలూఖాన్‌ను తన చేత్తో పొడిచి

చంపింది. విమలకు మరొక సంతోష కారణం కూడా ఉన్నది: తాను గారాబంగా పెంచి పెద్దచేసిన తిలోత్తమ-తన పెంపుడు కూతురు—రాజామానసింహుడికి కోడలయింది; ఆమె గర్భవాసిన పుట్టే కొడుకు అంబరు రాజపుత్రాడు! ఇది తక్కువ సంగతా?

తిలోత్తమకు కూడా విచార కారణాలున్నాయి. ఆమె తన తండ్రిని పొగొట్టుకున్నది; పాపపూరితమైన కథలూ ఖాన్ విలాస గృహంలో బండిగా ఉన్నది—అలాటి దుర్గతి పట్టిన వారెవరూ తమ మానాన్ని రక్షించుకుని బయట పడలేరు.

కాని తిలోత్తమ ఎలాటి కళంకమూ కలగకుండా ఆ పాపకూపం నుంచి బయట పడగలిగింది; అది ఒక సంతోష కారణం. అలాగే, ఆమె ప్రియుడైన యువరాజు జగతసింహుడు మృత్యుముఖం నుంచి బయట పడటం మరొక సంతోష కారణం. అన్నిటిని మించిన సంతోష కారణం తిలోత్తమ జగతసింహుడికి భార్య కావటం.

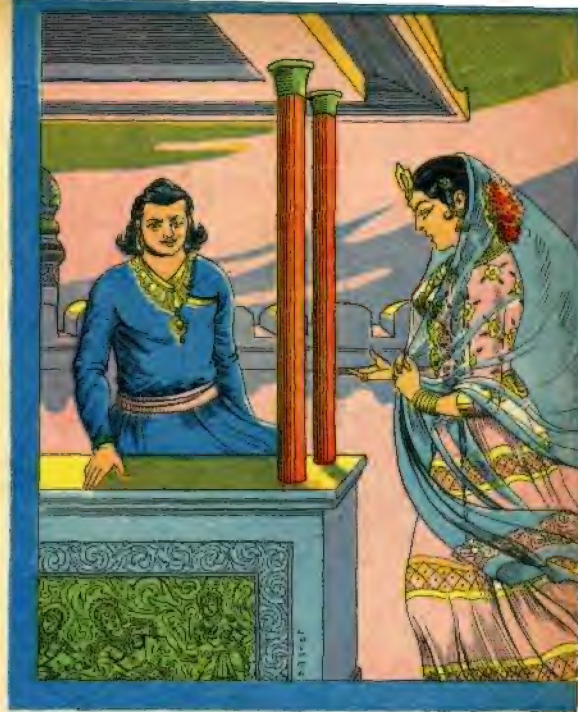
పఠానులు ఓడిపోయాక మానసింహ మహారాజు మందారణ దుర్గం వీరేంద్రసింహుడి భార్య అయిన విమలకూ, కుమార్తె అయిన తిలోత్తమకూ చెందేలాగు ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు.

జగతసింహుడికి, తిలోత్తమకూ వివాహమై ఇంకా పూర్తిగా నెల కాలేదు. అపరాహ్ణం వేళ అంతఃపురం పైభాగాన జగతసింహుడు ఏదో ఆలోచనలో మునిగి ఉండి అటూ ఇటూ పచారు చేస్తున్నాడు. అతని ఆలోచనకు కారణం ఉన్నది. దారుణేశ్వరనదీ తీరాన శిబిరం ఏర్పాటు చేసుకుని సైన్యంతో సహా ఉంటూ వచ్చిన మానసింహుడు, పఠానుల అల్లరి అణగారినానే శిబిరం ఎత్తేసి పాట్నాకు వెళ్ళిపోయాడు. ఆ సమయంలో జగతసింహుడు శిబిరానికి వెళ్ళి తన తండ్రిని కలుసుకోలేదు. ఇప్పుడు

డతనికి వేరే పని ఏదీ లేని కారణం చేత తన భార్యతో కలిసే సుఖ సముద్రంలో ఓలలాడుతున్నాడు.

కొద్ది సేపటికి ఆత నున్న చోటికి తిలోత్తమ వచ్చింది. వారు ప్రేమసల్లాపా లాడుకుంటూ తమ ఇద్దరిలో ఎవరిది ఎక్కువ అదృష్ట మనే విషయమై తర్కించుకున్నారు. తనదే ఎక్కువ అదృష్టమని జగతసింహు డంటే తనదే హెచ్చు అదృష్టమనటానికి తిలోత్తమ కారణాలు చెప్పింది. జగతసింహుడు అంబరురాజు కొడుకు; అందం లోనూ, శౌర్య పరాక్రమాల లోనూ సాటిలేనివాడు; తాను ఒక చిన్న భూస్వామి కుమార్తె, అతనికి పాదదాసిగా ఉండటానికి తగనిది.

అంతతో పోనివ్వక తిలోత్తమ తనకోసం జగతసింహుడు చేసిన సాహసాలను వికరువు పెట్టింది; "వీరాధివీరులై ఉండి కూడా నన్నొక సారి చూడా లన్న కోరికతో అర్ధరాత్రి వేళ దొంగ లాగా దుర్గంలో ప్రవేశించారు. నాతో రెండు మాటలు మాట్లాడటం కోసం పరాయి వాళ్ళ అంతఃపురంలో ప్రవేశించారు. నా ప్రాణాన్ని కాపాడటం కోసం మీ రక్తం ధారపోసి, ప్రాణా లర్పించటానికి కూడా సిద్ధపడ్డారు. నన్ను పెళ్ళాడి,

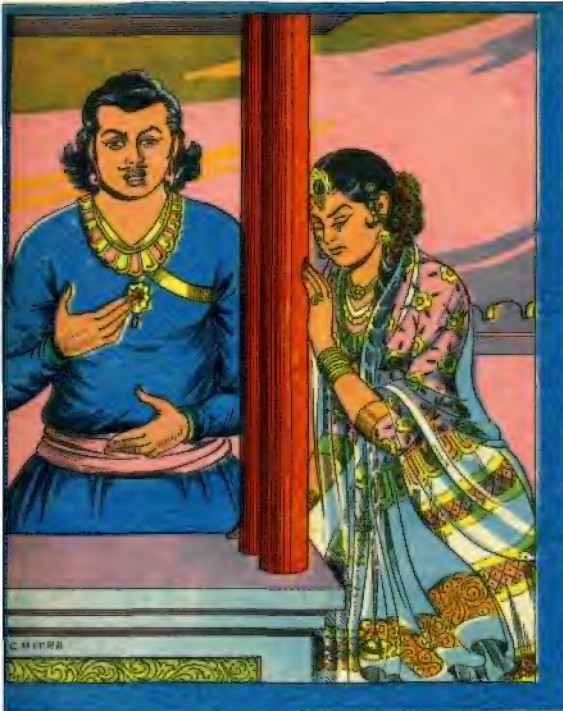
నా ప్రేమ కోసం మీ తండ్రిగారి అగ్రహానికి కూడా మిమ్మల్ని మీరు గురి చేసుకున్నారు," అన్నది.

తిలోత్తమ మానసింహుడి అగ్రహం గుర్తు చెయ్యగానే జగతసింహుడు కలవర పడ్డాడు. "ఇది చాలా పెద్ద సమస్య. దీన్ని గురించి ఏం చెయ్యాలో ఆలోచించాలి," అన్నా డతను.

తిలోత్తమ ఈ మాటలు విని ఏమీ అనలేకపోయింది. ఆమె ముఖం ముడుచుకుపోయింది.

"మా నాన్నకు నా పైన కోపం ఉన్నది. అది నాకు తెలుసును. ఆయన తన కోపాన్ని

చందమామ

"రెండు విషయాలను గురించి ఇప్పుడాలో చించాలి. మా నాన్న రాజపుత్ర వీరుడు. చెయ్య దలచిన పనిని వాయుదా వెయ్యడు. ఆయనను అడ్డేవా డెవడూ లేదు. అక్కరు పాదుపాయ్ ఆయన మనసు కని పెట్టిపోతా డంటే ఇంక ఇతరుల సంగతి చెప్పే దేమిటి? అందుచేత ఆయన నాకు మరణ శిక్ష విధించినా దానికి తిరుగుండదు...భయపడకు, నాకు చావుభయం లేదు. రాజపుత్రుడికి మరణ భయం లేదు. కాని మరణం వల్ల కలిగే వియోగ బాధ గురించే నాకు భయం," అన్నా డతను.

"వియోగ భయం నా కేమీ లేదు. వీరులలాగే వీరపత్నులు కూడా సవ్యతూప్రాణాలు విడవగలరు," అన్నది తిలోత్తమ.

"సరే, ఆ భయం లేదనుకుందాం. అంతకన్న పెద్ద భయం మరొక టున్నది. మా తండ్రి నా ప్రాణం ఒక్కమారుగా తీయక, అంతకన్న కఠోరంగా నన్ను తీవ్రమైన యాతనకు గురి చెయ్యవచ్చు."

"అదెలా?" అన్నది తిలోత్తమ కంపిస్తూ.

"మన వివాహం ఇష్టంలేక మన ఇద్దరినీ ఆయన వేరు చేసెయ్యవచ్చు."

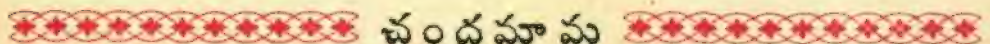
ఈ మాట విని తిలోత్తమ కళ్ళనీరు కారుస్తూ, "నా మారుతల్లి విమల శాస్త్రా

పైకి ప్రకటించలేదు, ఇతరుల ద్వారా చెప్పించనూ లేదు. అయినప్పటికీ ఆయనకు కోపం వచ్చిందనటానికి లక్ష సూచనలున్నాయి," అన్నాడు జగతసింహుడు.

"అయితే మీరు జాగ్రత్తపడరెందుకూ?" అని తిలోత్తమ అడిగింది.

"జాగ్రత్త? ఎంత అమాయకురాలివి! నీ ప్రేమలో ఓలలాడే వాడు మృత్యువు ఎదట వచ్చి నిలబడితే మటుకు లక్ష్య పెడతాడా? నేను జాగ్రత్త గురించి ఆలోచించటమే లేదు," అన్నాడు జగతసింహుడు.

"అయితే ఏమిటాలోచిస్తున్నారు?" అని ప్రశ్నించింది తిలోత్తమ.

క్రంగా మా తండ్రిని వివాహం చేసుకుని కూడా, మా ఇంట దాసిగా కాలం పుచ్చింది. మామగా రింట నా కటువంటి స్థానమైనా దొరకదా?" అన్నది.

"భయపడకు, తిలోత్తమా. అకారణంగా నీ మనస్సును షేభపెట్టుకోకు. అంత దాకా వస్తే మనం మానవ సమాజాన్ని విడిచి పెట్టేసి, ఎక్కడో సముద్ర తీరాన, ఏ చెట్టు నీడలో సుఖంగా కాపరం చేద్దాం. అయినా మా తండ్రి తలుచుకుంటే ఆయన చెయ్యి లేని దంటూ ఉండదు. అందుచేత ఆయనను సుముఖుణ్ణి చేసుకోవటానికి అన్ని విధాలా ప్రయత్నిస్తాను. ఆ పైన దేవుడున్నాడు!" అన్నాడు జగతసింహుడు.

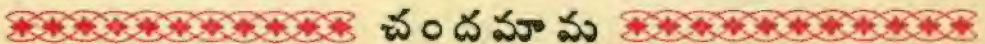
"ఏ దారి లేకపోతే మరణం ఉండనే ఉన్నది," అన్నది తిలోత్తమ గుండె రాయి చేసుకుని.

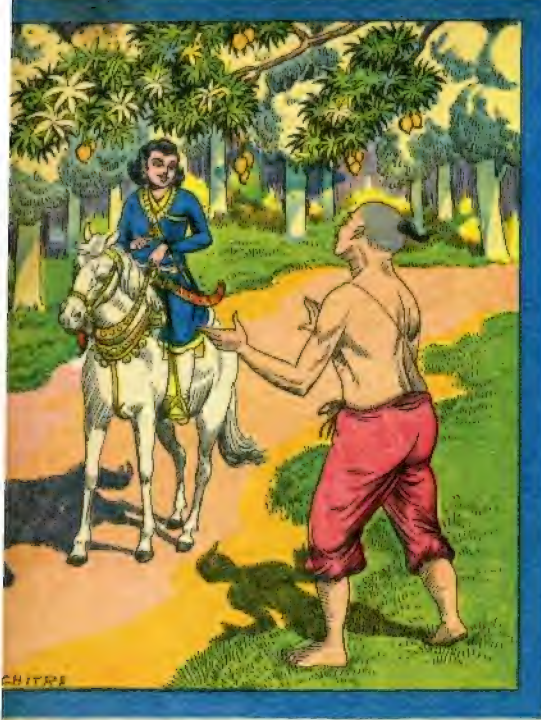
ఆ రాత్రి ఆ భార్యభర్తలకు విచారం మూలాన, ఎంత ప్రయత్నించినా కునుకు పట్టలేదు. చివరకు తెల్లవారుజామున తిలోత్తమ కళ్ళు మూసి నిద్రపోయింది. జగత సింహుడు ఆమెకు నిద్రా భంగం కలగకుండా పక్కమీది నుంచి లేచి, చల్లగాలికి గుర్రం మీద తిరిగి వచ్చి కొంత శాంతి పొందుదా మనుకున్నాడు.

అతను తన తెల్ల గుర్రం ఎక్కి కొబ్బాద్యారం దాటివచ్చి వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. తిలోత్తమ శయన మందిర గవాక్షం వద్ద నిలబడి అతన్ని చూస్తున్నది. "లోపలికి వెళ్ళు. నే నిప్పుడే వస్తాను," అని చేతితో సైగ చేసి, జగతసింహుడు గుర్రాన్ని ముందుకు నడిపించాడు. కొద్ది దూరం పోయి వెనక్కు తిరిగి వద్దామని అతని సంకల్పం.

ఆ నాటి భయంకరమైన రాత్రి అతను విమల తెచ్చిన బల్లెంతో ఒక పరాను వాణ్ణి చంపిన మామిడితోట కుండా అతను పోతూ ఉంటే గజపతి విద్యాద్విగ్గజుడు—"రసిక రాజు" కనిపించాడు. అతని వేషం కొంత

హిందువులది గానూ, కొంత ముసల్మానులది గానూ ఉన్నది. అతను జగతసింహుణ్ణి చూసి, "ఖుదానారాయణుడు మీకు మేలు కలిగించుగాక!" అన్నాడు.

"గజపతి విద్యాదిగ్గజుడా!" అన్నాడు జగతసింహుడు ఆశ్చర్యంతో.

"ఔను, స్వామీ. వెనక వ్యాకరణం మొదలైనవి నేర్చాను. ఇప్పుడు ఉర్దూ కూడా నేర్చుకున్నాను. ఇక నా ఖ్యాతికి భోకా ఉండదు," అన్నాడు దిగ్గజుడు.

"ఈ వేష మేమిటి?"

"ఆ పాఠ్యే పఠానులు ఊరికే పోక నా జాతీ, నా వేషమూ కూడా మార్చేసి

మరీ పాఠ్యారు. నేను మా గురువుగారి దగ్గరికి వెళ్ళి పాఠం చెప్పమంటే, మూడు రోజులు గంగా తీరాన ఉండి, గంగా స్నానం చేసి, తల గరిగించి, పిలక పెట్టుకుని వస్తేనే గాని పాఠం చెప్ప నన్నాడు. అలాగే చేసి వస్తున్నాను."

"మరి దుస్తులు?"

"ఏం చెయ్యను? నా బట్టలన్నీ పఠానులు కాజేశారు."

జగతసింహుడు దిగ్గజుడి చేతిలో ఒక రూపాయి పెట్టి, ముందుకు పోయాడు. అతను కొంత దూరం పోయే సరికి దూరంగా వైలేశ్వర మందిరం కనిపించింది. వైలేశ్వరుడి దర్శనం చేసుకుని, నమస్కారం చేసి రావటాని కతడు నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఇంతలో గుర్రపు డెక్కల చప్పుడు విని పించింది. దూరంగా గాలిలోకి దుమ్ము లేస్తున్నది. ఎవరో సైనికుల లాగున్నారు. వాళ్ళు పఠాను సైనికులు కావటానికి పిల్లేదు. పఠాను లందరూ ఒరిస్సాకు వెళ్ళిపోయారు. దేశంలో సైనికు డంటూ ఉంటే వాడు పాదుషా సైనికుడే.

త్వరలోనే అతను సైనికులను చూశాడు. వారు మానసింహుడి సైనికుల లాగా ఉన్నారు. సుమారు యాభై మంది ఉన్నారు.

వారి ముందు నడుస్తున్న నాయకుడు అజ్ఞాపించే సరికి సైనికులందరూ గుర్రాలు నిలిపి ఒరల నుంచి కత్తులు దూసి భుజాలపై పెట్టుకుని, "అక్కరు పాదుషాకు జయం! రాజా మానసింహుడికి జయం!" అని నినాదాలు పలికారు.

జగతసింహుడు కూడా కత్తి తీసి, అలాగే నినాదాలు పలికి, సైనికుల నాయకుణ్ణి, "ఇదేమిటి, ముఠ్రాసింగ్? పాదుషా వారికి కుశలమా? మహారాజుగారు కులాసాగా ఉన్నారా?" అని అడిగాడు.

ముఠ్రాసింగు యువరాజును సమీపించి, ఒక రుమాలు నుంచి ఒక పత్రం తీసి,

సవిసయంగా అతనికి అందించాడు. "ఏమిటి మహారాజుగారి అజ్ఞ?" అని జగతసింహుడడిగాడు.

"నేను తమ దాసుణ్ణి. నన్ను క్షమించాలి. మహారాజుగారు తమర్ని ఉన్న పాళంగా తీసుకు రమ్మని అజ్ఞాపించారు."

"ఎక్కడికి వెళ్ళాలి?"

"పొట్నాకు. అక్కడే ఉన్నారు మహారాజుగారు."

"ప్రయాణసన్నాహ మేమైనా చేసుకోవచ్చునా?"

"క్షమించాలి, యువరాజా. మీరు మా వెంట వెంటనే బయలుదేర నట్లయితే

బందీగా తీసుకురమ్మని మహారాజుగారి ఆజ్ఞ!" అన్నాడు ముద్రాసింగు.

"అయిన వారితో చెప్పి రావటాని కైనా అవకాశం లేదా?"

"దాసుణ్ణి క్షమించాలి."

"మహారాజుగారి ఆజ్ఞకు తిరుగు లేదనుకో... అయినా, ఒకవేళ నేను నీకు బందీ కావటానికి నిరాకరించి యుద్ధానికి తలబడితే ఏం చెయ్యమన్నారు మహారాజుగారు?"

"నా నోట అనరాని మాట అనిపిస్తున్నారు... యువరాజును సజీవంగా గాని, నిర్జీవంగా గాని తెచ్చి తమ ఎదట ఉంచమని మహారాజుగారి ఆజ్ఞ!"

తన తండ్రి వైఖరి తాను భయపడినంత తీవ్రంగానూ ఉన్నదని జగతసింహుడు గ్రహించాడు. తాత్సారం చేసి ప్రయోజనం లేదు, తండ్రి ఎదటికి పోయి దండన పొందటం తప్ప వేరు మార్గం లేదు.

అతను ముద్రాసింగుతో, "నా సైన్యం దారుకేశ్వర నదీ తీరాన జహనాబాదు దగ్గర ఉన్నది. దాని గతేమిటి?" అన్నాడు.

"దాని విషయమై నేను ఏర్పాటు చేస్తాను," అని ముద్రాసింగు ఒక సైనికుణ్ణి జహనాబాదుకు వెళ్ళమన్నాడు. ఆ సైనికుడు మందారణ మీదుగానే వెళ్ళాలి.

జగతసింహుడు ఆ సైనికుడితో, "నీకు మందారణ దుర్గ ప్రాంతంలో ఎవరైనా కనిపిస్తే, నేను మా తండ్రిగారి ఆజ్ఞపై ఆయనను చూడటానికి పాట్నా వెళ్ళానని చెప్ప," అన్నాడు.

తరువాత అతను తన తండ్రి పంపిన ఆశ్వికుల వెంట బయలుదేరాడు. అతని కోరిక ప్రకారం ముద్రాసింగు తన సైనికులను రెండు భాగాలు చేశాడు. వెనకా, ముందు సైనికులు నడుస్తుంటే, మధ్యగా జగతసింహుడు నడిచాడు, అతని పక్కగా ముద్రాసింగు నడిచాడు. —(ఇంకావుంది)

విష్ణుమాయ

పట్టు వడలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టు నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటి లాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవ సాగాడు. అప్పుడు శవం లోని బేతాళుడు, "రాజా, ఈ నిశిరాత్రి నీవు పడుతున్న శ్రమ అంతా భ్రమ కావచ్చు ననీ, అకస్మాత్తుగా ఈ భ్రమ తొలిగిపోయి నీవు నీ ఇంటనే ఉండవచ్చు ననీ నీకు సందేహం కలిగిందా? అలాటి అనుభవం పొందినవాడు పుష్కరు డొక డుండేవాడు. శ్రమ తెలియకుండా అతని కథ విను," అంటూ ఇలా చెప్ప సాగాడు:

ఏండ్యాటవి ప్రాంతంలో పుష్కర మనే చిన్న రాజ్యం ఉండేది. దానికి పుష్కరు డనే రాజుండేవాడు. అతను యువకుడు. కొత్తగా రాజ్యానికి వచ్చాడు. ఆ సమయం లోనే అతని తల్లిదండ్రు లిద్దరూ పోయారు. పుష్కరుడు వారికి ఎంతో భక్తిశ్రద్ధలతో దినవారాలు జరిపి, తన కాల మంతా విష్ణు

బేతాళ కథలు

చింతన లోనే గడుపుతూ వచ్చాడు. అతను పనితనం నుంచీ విష్ణు భక్తుడు. తల్లిదండ్రులు పోయాక అతనికి విష్ణుమూర్తి తప్ప మరెవరూ ఆస్తులు లేరనిపించింది. "విష్ణుమూర్తిని నే నింతగా నమ్ముకుని ఉన్నాను గదా, అయిన నా పట్ల అనుగ్రహం ఎందుకు చూపడు? కనీసం తన మహిమ అయినా ఎందుకు ప్రదర్శించడు?" అని అస్తమానమూ దిగులుపడేవాడు.

చూస్తుండగానే ఏదాది తిరిగిపోయింది. పుష్కరుడి తండ్రి తద్దినం వచ్చింది. దానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లన్నీ చెయ్యమని తన మనుషులను పురమాయించి, పుష్క-

రుడు పెందలాడే స్నానంచేసి వద్దామని నదికి వెళ్ళాడు. అతను విష్ణు ధ్యానం చేస్తూ నీటిలో ముణుగగానే అక్కడి కొక అప్పరస లాటి మాదిగ మనిషి వచ్చింది. అ మనిషిని చూడగానే పుష్కరుడి మనస్సంతా చంచల మైపోయింది. అలాటి దాన్ని భార్యగా చేసుకొని జన్మ వృథా అనిపించింది. దేవుడా అడమనిషిని తన కోసమే సృష్టించాడనుకొని అతను ఆమె వెంట బయలుదేరాడు.

అది చూసి ఆ స్త్రీ, "అయ్యా, మీరు రాజులు, నేను అంటరాని దాన్ని. నాకు పెళ్ళి కూడా కాలేదు. మీరు నా వెంట రావటం చూసి మా వాళ్ళు నన్ను చంపేస్తారు. ఇలా చెయ్యటం మీకు ధర్మం కాదు," అన్నది.

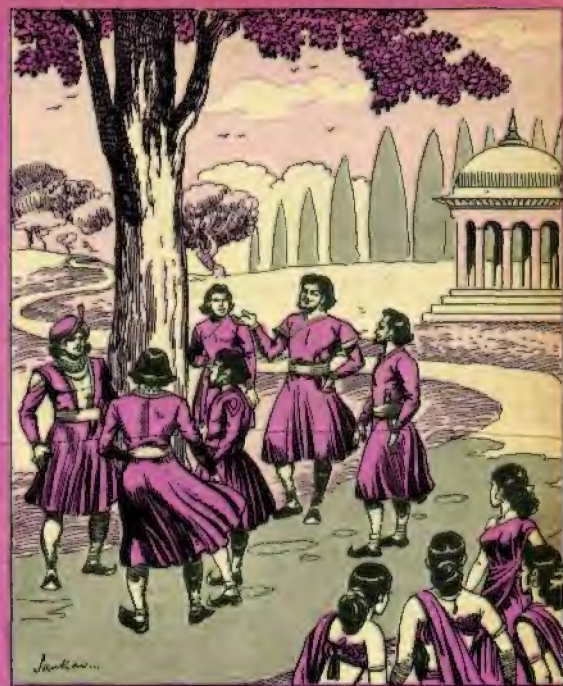
అయినా పుష్కరుడు దాని వెనకే నడుచు కుంటూ హాదిగగూడెంకు వెళ్ళి, అక్కడి వాళ్ళతో, "ఈ అమ్మాయిని నా కిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యండి. నే నీమెను మోహించాను," అన్నాడు.

మాదిగవాళ్ళు, "మా కేమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని రాజువైన నీవు ఇలాటి పెళ్ళి చేసుకుంటే మీ ప్రజ లేమంటారు?" అని చెప్పి చూశారు. పుష్కరుడు విసక,

ఆ మాదిగ దాన్నే పెళ్ళాడతానని పట్టు బట్టాడు. అతని కా మాదిగ దాన్ని ఇచ్చి పెళ్ళి చేశారు. అతను సమస్తమూ విడిచి పెట్టి, ఆ గూడెం లోనే కాపరం పెట్టాడు. అతనికి ఆ భార్య వల్ల ఇద్దరు మగపిల్లలూ, ఒక అడవిల్లా కలిగారు.

మాదిగదాని అన్నలు తమ చెల్లెలి సంసారాన్ని పోషించలేక, వాళ్ళను వేరే కాపరం పెట్టమన్నారు. పుష్కరుడికి సంసార భారం జాన్తి అయింది. అతను భార్య కుట్టే చెప్పలు తీసుకుపోయి అమ్ము కొచ్చేవాడు, అడవికి వెళ్ళి కట్టే, కంపా కొట్టి మోపు కట్టి దగ్గిరలో ఉండే పట్టణానికి తీసుకుపోయి అమ్ముకుని వస్తూండేవాడు.

ఇలా ఒకసారి అతను కట్టెపుల్లలు మోపు గట్టి పట్టణానికి చేరే సరికి అక్కడ ఒక సంగతి వింతగా చెప్పుకుంటున్నారు. ఆ నగరపు రాజుకూతురు రోజూ నలుగు పెట్టుకున్న పిండిని దొడ్లో ఒక మూల వేసే వాళ్ళు. అక్కడ ఒక చెట్టు మొలిచింది. అదేం చెట్టో ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. ఆ చెట్టు పేరు చెప్పినవాడికి తన కూతురి నిచ్చి పెళ్ళి చేస్తానని రాజు కొత్తగా ప్రకటన చేశాడు. దాన్ని గురించే ప్రజలు వింతగా చెప్పుకుంటున్నారు.

పుష్కరుడు గుంపుల వెంట రాజ ప్రాసాదం లోకి వెళ్ళి, ఒక మూల పెరుగు తున్న మొక్కను చూస్తూనే, “ఇది గంధపు మొక్క. ఆ మాత్రం తెలియదా?” అన్నాడు. దాసీలు వెళ్ళి రాజుతో అతనన్న మాట చెప్పారు. రాజు అతన్ని పిలిపించి, తన కుమార్తె నిచ్చి పెళ్ళిచేసేశాడు.

పుల్లల కొసం అడవికి వెళ్ళిన తన భర్త ఎందుకు తిరిగి రాలేదో మాదిగదానికి అర్థం కాలేదు. అతనికి రాజుగారు తన కూతురు నిచ్చి పెళ్ళి చేశారనీ, తన భర్త ఇప్పుడు రాజభవనంలో సమస్త సుఖాలూ అనుభవిస్తున్నాడనీ కొంత కాలానికి తెలియ

వచ్చింది. వెంటనే మాదిగది తన బిడ్డలను పిలిచి, "మీ అయ్య ఫలాని చోట ఉన్నాడు. అక్కడికి వెళ్ళి, తిండికి జరగటం లేదని చెప్పి, ఆయన ఇచ్చినది పుచ్చుకురండి," అని పంపింది.

పుష్కరుడు తన కొత్త భార్యతో కావరం ఉంటున్న మేడ కిందికి వచ్చి వాళ్ళు, "అయ్యా, అకలి! బాబూ, అకలి!" అని అర్తిగా అరవసాగారు. పుష్కరుడు మేడ కిటికీలో నుంచి తొంగిచూసి, తన బిడ్డలను గుర్తించి, చల్లగా తన వేలి ఉంగరం తీసి వాళ్ళ ముందు పడేశాడు. వాళ్ళు దాన్ని తీసుకుని తమ తల్లి దగ్గిరికి వెళ్ళిపోయారు.

అద్దం ముందు కూర్చుని తలదువ్వుకుంటున్న అతని కొత్తభార్య పుష్కరుడు చేసిన పని గమనించింది, కాని పై కేమీ అనలేదు.

మాదిగది తన భర్త పంపిన ఉంగరాన్ని అమ్మి, ఆ వచ్చిన డబ్బుతో తన సంసారాన్ని సుఖంగా జరిపింది. డబ్బు అయిపోగానే ఆమె తన పిల్లలను మళ్ళీ వాళ్ళ తండ్రి దగ్గిరికి పంపింది. వాళ్ళు ముగ్గురూ మరొక సారి తమ తండ్రి మేడ వద్దకు వచ్చి, "అయ్యా, అకలి!" అని అరిచారు.

ఈ సారి పుష్కరుడు కిటికీలో నుంచి రెండు బంగారు రేకులు పడేశాడు. పిల్లలు వాటిని తీసుకుని తల్లి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళారు.

రాజకుమార్తె ఈ సారి కూడా తన భర్త చేసిన పని గమనించింది. "కుక్క ముట్టు కున్న కుండను ఏంచెయ్యాలి?" అని ఒక చీటి మీద రాసి, ఒక దాసిద్వారా రాజసభలో ఉన్న తన తండ్రి వద్దకు పంపింది.

రాజు చదువుకుని, "కుక్క ముట్టు కున్న కుండను అవతల పారెయ్య వలసింది," అని, ఆ చీటికి జవాబు రాసి తన మంత్రికి చూపాడు.

"అవతల పారెయ్య నవసరం లేదు, మహారాజా. అగ్నితో శుద్ధి చేసి తిరిగి వాడుకో వచ్చు," అన్నాడు మంత్రి.

అప్పుడు రాజు, "కుక్క ముట్టిన కుండను నిప్పుకు చూపించి వాడుకోవచ్చు," అని బవాబు రాసి తన కూతురికి పంపాడు.

ఆ రాత్రి పుష్కరుడు నిద్రపోతూండగా రాజుకుమార్తె అతను వడుకున్న గదికి నిప్పు పెట్టింది. నిద్రపోతున్న పుష్కరుడి పైన కాలే వస్తువులు పడి చుర్రుమన్నది.

ఆ బాధకు అతను చచ్చిన నీటిలో నుంచి పైకి లేచాడు. తన తండ్రి ఆబ్దికంజ్ఞాపకం వచ్చి, తాను చాలా సేపు తాత్పారం చేశానని భయపడి గబగబా నడుస్తూ ఇంటికి వెళ్ళాడు.

"ఇంతలోనే తిరిగి వచ్చారే! అప్పుడే స్నానం అయిపోయిందా?" అన్నారు బ్రాహ్మణులు.

స్నానం చేద్దామని నీటిలో మునిగి మళ్ళీ పైకి లేచే లోపుగా తనకు జరిగిన అనుభవాలన్నిటినీ అతను బ్రాహ్మణులకు చెప్పాడు.

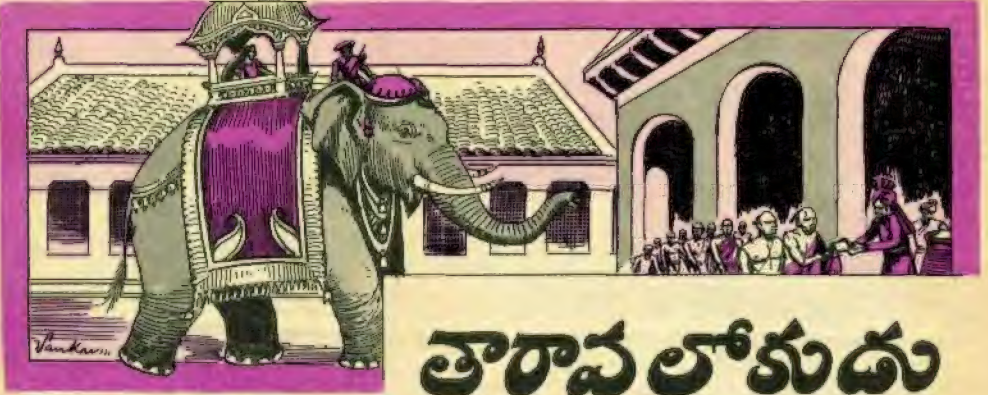
వారు అంతా విని, "నిశ్చయంగా ఇది విష్ణుమాయ!" అన్నారు.

బేతాళు డీ కథ చెప్పి, "రాజా, నాక్కొందేహం. విష్ణువు తన మాయను ఇలా ప్రదర్శించటంలో ఆయన ఉద్దేశమేమిటి? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగులుతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "పుష్కరుడు రాజుగా తన బాధ్యతలను విస్మరించి ఎప్పుడూ విష్ణుచింతనలోనే కాలం పుచ్చాడు. అందుచేత మనిషికి కలిగే సహజ వికారాలనూ, నిరుపేదలు గడిపే నికృష్టజీవితాన్నీ, పుష్కరుడికి గుర్తు చేసే ఉద్దేశంతో విష్ణువు తన మాయను అలా ప్రదర్శించాడు," అన్నాడు.

రాజుకి విధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై మళ్ళీ చెట్టెక్కాడు. (కల్పితం)

తారావలోకుడు

పూర్వం శివదేశాన్ని చంద్రావలోకు డనే రాజు పాలించేవాడు. ఆయన భార్య చంద్ర లేఖ. ఆయన వద్ద కువలయాపీడ మనే ప్రఖ్యాతి గల ఏనుగు ఒకటి ఉండేది. ఆ ఏనుగు కారణంగా శత్రురాజులు చంద్రావలోకుడి రాజ్యాన్ని కన్నెత్తి చూడ లేకపోయేవారు.

చంద్రావలోకుడికి తారావలోకు డని ఒక కొడుకు కలిగాడు. అతను సౌమ్యుడు, ధర్మ పరుడు, జ్ఞాని, పితృసేవా పరాయణుడు. అన్నిటినీ మించి అతను మహదాత.

తారావలోకుడికి యుక్తవయసు రాగానే అతని తండ్రి అతనికి మద్రరాజు కూతురును, మాద్రీ అనే దాన్ని తెచ్చి పెళ్ళిచేసి, యువరాజుగా అతన్ని అభిషేకించాడు. యువరాజైనది మొదలు తారావలోకుడు దానసత్రాలు ఏర్పాటు చేశాడు. నిద్ర లేస్తూనే అతను కువలయాపీడాన్ని ఎక్కి

దానపాత్రులైన వారి కోసం వెతుకుతూ తిరిగే వాడు. దాతగా అతని కీర్తి దశదిశలా వ్యాపించింది.

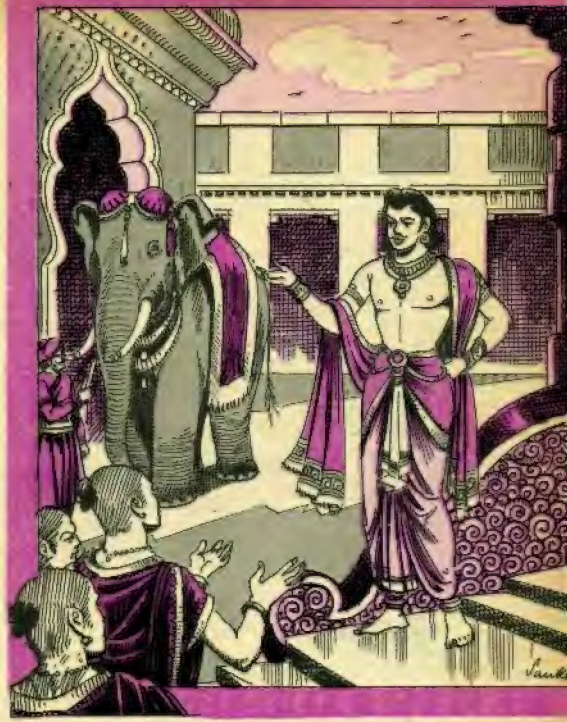
కొంత కాలానికి మాద్రీ కవలపెల్లలను కన్నది. వాళ్ళకు రామలక్ష్మణులని పేరు పెట్టుకున్నారు. వాళ్ళంటే తాతకూ, అవ్వకూ తండ్రికీ, తల్లికీ ఎంతో ముద్దు. తారావలోకుడి కన్న కీర్తిమంతుడూ, అదృష్ట వంతుడూ ప్రపంచంలో ఉండడని చూసే వారికి అనిపించింది.

ఇది చూసి అతని శత్రువులు ఓర్చలేక పోయారు. వారు కొంత మంది బ్రాహ్మణులను పిలిచి, "మీరు తారావలోకుడి వద్దకు వెళ్ళి కువలయాపీడ మనే ఏనుగును దానంగా యాచించండి. ఆ ఏనుగును అతను మీకు దానం ఇచ్చినట్లయితే అతని బలం తరిగిపోతుంది; ఆ పైన అతని రాజ్యాన్ని మేము సులువుగా కాజేస్తాం.

అత నా ఏనుగును మీకు దానంగా ఇవ్వని పక్షంలో అతని కున్న మహదాత అనే కిర్తి కాస్తా మూసిపోతుంది,” అన్నారు.

బ్రాహ్మణులు ఈ కుతంత్రానికి సమ్మతించి, తారావలోకుడి వద్దకు వెళ్ళి, తమకు కువలయాపీడాన్ని దానంగా ఇవ్వ వలసిందని అతన్ని కోరారు. ఆ బ్రాహ్మణులకు ఏనుగుతో ఏ విధమైన ప్రయోజనమూ ఉండదనీ, ఎవరో దుర్మార్గులు వీరి నిలా కోరమని పురికొల్పి పంపారనీ తారావలోకుడు గ్రహించాడు. కాని తన బొందిలో ప్రాణం ఉండగా యాచకుడికి లేదని చెప్పటం అతనికి సమ్మతం కాదు, అందుచేత అతను ఆ బ్రాహ్మణులకు కువలయాపీడాన్ని ఇచ్చేవాడు.

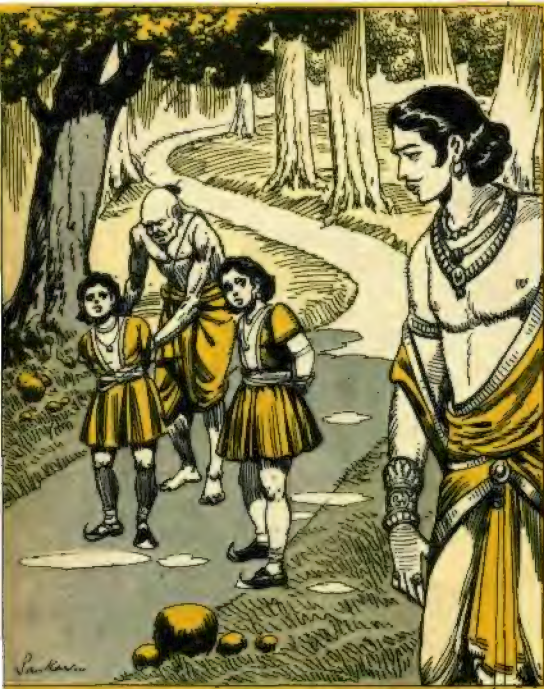
బ్రాహ్మణులు ఏనుగును పట్టుకుపోతూండగా పౌరులు చూసి మండి పడ్డారు. ఆ రాజ్యానికి రాజొకడు ఉన్నప్పటికీ పరిపాలన పారస్వామికం; రాజు ప్రజల ఇష్టాన్ననుసరించే పాలించాలి. అందుచేత పౌరులు చంద్రావలోకుడి వద్దకు వెళ్ళి, “రాజా, నీ కుమారుడు రాజ్యం చెయ్యాలని కోరుతున్నట్టు కనబడదు. శత్రువులకు పక్కలో బలైంగా ఉన్న కువలయాపీడాన్ని ఎవరికో దానం చేసేశాడు. ఆ ఏనుగును

తిరిగితెప్పించు. లేదా నీ కొడుకును అడవికి వెళ్ళి తపస్సు చేసుకోమను. ఏదీ కాకపోతే మేము మరొక రాజును ఏర్పాటు చేసుకుంటాం,” అని చెప్పారు.

ప్రజలు అంటున్న మాటలను చంద్రావలోకుడు తన కొడుకుకు తెలియబరిచాడు.

“ఏనుగును నేను దానం చేసేశాను. అది ఇక రాదు. ఎవరు ఏది అడిగినా నేను ఇచ్చి తీరుతాను. పౌరుల అధీనంలో ఉండే ఈ రాజ్యం నా కెందుకు? ఇతరుల కివ్వటానికి నాకు అధికారం లేని నిరిసంపదలు మాత్రం దేనికి? నేను అడవికి వెళ్ళి ఉంటాను,” అన్నాడు తారావలోకుడు.

అతను నారబట్ట కట్టి, తన భార్యనూ, కొడుకులనూ వెంటబెట్టుకుని, ఆ పసివాళ్ళ కోసం ఒక గుర్రాల బండిని మాత్రం తీసుకుని వనాలకు బయలుదేరాడు. దారిలో మళ్ళీ కొందరు బ్రాహ్మణులు దాపరించి, బండికి కట్టిన గుర్రా లివ్వమని తారావలో కుణ్ణి యాచించారు. అతను కాదనక, బండి నుంచి గుర్రాలను విప్పి వారి కిచ్చేసి, తన భార్యతో సహా తాను బండిని ఈ డు మ్తా ముందుకు సాగాడు.

పిల్లలను బండిలో ఉంచి బండిని లాగుతూ అడవి దారిని వెళ్ళే ఆ దంపతులు అలిసిపోయి, సేద దీర్చుకోవటానికి ఒక

చోట ఆగే సరికి, ఇంకొక బ్రాహ్మణుడు వచ్చి, తనకు ఆ బండి నివ్వమని యాచించాడు. తారావలోకుడు నిర్వికారంగా ఆ బండిని ఆ బ్రాహ్మణుడి కిచ్చేసి, తన భార్యనూ, కొడుకులనూ వెంటబెట్టుకుని తపోవనానికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ వాళ్ళు చెట్ల నీడే ఇల్లుగా నివసించ సాగారు.

ఒకనాడు మాద్రీ తన భర్త కోసం పళ్లూ, పూలూ తీసుకురావటానికి బయటికి వెళ్ళిన సమయంలో, వారి వర్ణశాల కొక ముసలి బ్రాహ్మణుడు వచ్చి, తారావలోకుణ్ణి, రామ లక్ష్మణులనూ చూసి, ఆ పిల్ల లిద్దరినీ తన కివ్వమని యాచించాడు.

“విధి నా ధైర్యాన్ని నీరుగార్చటానికి చూస్తున్నది. పిల్లలను దానం చేసిన బాధ కైనా తట్టుకోగలను కాని, అడిగిన వాడికి లేదన్న బాధకు తట్టుకోవటం నాకు సాధ్యం కాదు,” అనుకుని తారావలోకుడు ఆ ముసలి బ్రాహ్మణుడికి తన కొడుకు లిద్దరినీ ఇచ్చి, తీసుకుపోమ్మన్నాడు.

రామలక్ష్మణు లా బ్రాహ్మణుడి వెంట వెళ్ళటానికి ఒప్పుకోక మోరాయించారు. ఆ బ్రాహ్మణుడు ఆ పసివాళ్ళ చేతులను అడవి తీగలతో కట్టి, కొట్టుతూ తోలుకుపో సాగాడు. పాపం వాళ్ళు “అమ్మా” అని

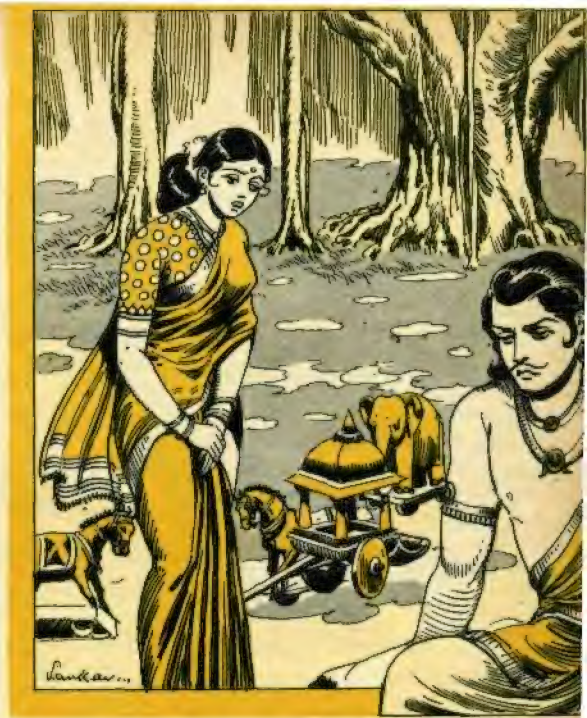
అక్రోస్తూ, కళ్ళ వెంట కన్నీరు కార్చుతూ, వెనక్కు తిరిగి తండ్రిని చూస్తూ అబ్రాహ్మణుడి వెంట వెళ్ళిపోయారు.

కొంత సేపటికి మాద్రీ పూలూ, కాయలూ, దుంపలూ తీసుకుని కుటీరానికి వచ్చింది. తన భర్త తల పంచుకుని కూర్చుని ఉండటం ఆమె చూసింది, కాని పిల్లలు కనిపించ లేదు. వాళ్ళు అడుకునే మట్టి గుర్రాలూ, మట్టి రథాలూ మొదలైన బొమ్మలు చిందరవందరగా పడివున్నాయి. ఆమెకు గుండె గుబుక్కు మన్నది; "అయ్యో, పిల్ల లేరే?" అన్న దామె.

"నీ కొడుకులను ఒక దరిద్ర బ్రాహ్మణ యాచకుడి కిచ్చేశాను," అని తారావలోకుడు చిన్న గొంతుతో అన్నాడు.

వెంటనే ఆమెకు ఎక్కడలేని ధైర్యమూ వచ్చినట్టయింది. ఆమె ఎంతో శాంతంగా, "మంచి పని చేశారు. యాచకుణ్ణి పట్టి చేతులతో ఎలా పంపటం?" అన్నది.

ఆమె అన్న మాటలకు ఇంద్రుడి సింహాసనం ఊగిపోయింది. మాద్రీ తారావలోకుల దాన శక్తికి తన లోకం చలించినట్టు గ్రహించి, ఇంద్రుడు బ్రాహ్మణ రూపం ధరించి తారావలోకుడి ఆశ్రమానికి వచ్చి, అతని భార్య అయిన మాద్రీని తన కిష్ట

మని యాచించాడు. తన భార్యను దానం చెయ్యటానికి తారావలోకుడు నీరు తెచ్చాడు.

"అయ్యో, నీకు ఈ భార్య ఒక్కతే గదా మిగిలినది? ఈమెను కూడా ఇచ్చేసి, ఆ తరవాత ఏం సాధిస్తావు?" అని ఇంద్రుడు తారావలోకుణ్ణి అడిగాడు.

"నే నేమీ సాధించ గోరను. నా కున్న కొరిక ఒక్కటే; బ్రాహ్మణులకు లేదనను; నా ప్రాణమైనా ఇచ్చేస్తాను," అన్నాడు తారావలోకుడు.

ఇంద్రుడు తన అసలు రూపంతో ప్రత్యక్షమై, "నాయనా నీ భార్య నా కవసరం లేదు. నీవు త్వరలోనే విద్యాధరులకు

చక్రవర్తివి కాబోతున్నావు,” అని చెప్పి అంతర్ధానమయ్యాడు.

ఈ లోపల రామలక్ష్మణులను యాచించి పట్టుకు పోయిన ముసలి బ్రాహ్మణుడు, దైవికంగా చంద్రావలోకు డుండే పురానికే వెళ్ళి, అక్కడి వీధిలో వాళ్ళను అమ్మటానికి ప్రయత్నించాడు. పౌరు లా కుర్రవాళ్ళను గుర్తుపట్టి, వాళ్ళతో బాటు ఆ ముసలి బ్రాహ్మణుణ్ణి కూడా పట్టుకుని రాజు దగ్గరికి తీసుకుపోయారు. చంద్రావలోకుడు జరిగిన దంతా ఆ బ్రాహ్మణుడి ద్వారా తెలుసుకుని, తన కొడుకు దాతృత్వం తలచుకుని, రాజ్యం మీద విరక్తి చెంది, వనానికి పోయి తపస్సు చేసుకుందా మనుకున్నాడు.

పౌరులు ఎంత బతిమాలినా వినకుండా ఆయన తన మనమలను ఆ బ్రాహ్మణుడి పద్ద డబ్బిచ్చి కొనుక్కుని, వాళ్ళనూ, తన భార్య అయిన చంద్రలేఖనూ వెంటబెట్టుకుని, తన కొడుకు ఉండే అశ్రమానికి

వెళ్ళిపోయాడు. తారావలోకుడు తండ్రిని అంత దూరంలోనే చూసి, పరిగెత్తుకుంటూ పచ్చి ఆయన కాళ్ళ మీద పడ్డాడు.

అశ్రమంలో అందరూ తిరిగి కలుసుకుని ఒకరి సంగతు లొకరికి చెప్పకుంటూ ఉన్న సమయంలో ఆకాశం నుంచి లక్ష్మీదేవి ఒక వీనుగుతో సహా అక్కడికి దిగింది. ఆమె తారావలోకుడితో, “ఈ వీనుగు నెక్కి విద్యాధర లోకానికి వెళ్ళు. దానమహిమ చేత విద్యాధర చక్రవర్తి పదవి సంపాదించుకున్నావు,” అని చెప్పింది.

తారావలోకుడు భార్య పుత్ర సమేతుడై తన తల్లిదండ్రుల పాదాలకు వందనం చేసి, ఆ వీనుగు మీద ఎక్కాడు. అశ్రమ వాసు లందరూ దిగ్భ్రమచెంది చూస్తూండగా ఆ వీనుగు తారావలోకుణ్ణి, మాద్రినీ, రామ లక్ష్మణులనూ, లక్ష్మీదేవినీ ఎక్కించుకుని, విద్యాధర రాజులు వెంటరాగా, ఆకాశ మార్గాన వెళ్ళిపోయింది.

రాజ్యలోభి

వ్యాఘ్రపాదుడూ, సత్యశేఖరుడూ అనే ఇద్దరు రాజకుమారులు ఒకే గురువు వద్ద చదువు కుంటూ, ఎంతో అన్యోన్యంగా ఉండే వాళ్ళు. వాళ్ళు ఒకనాడు ఒప్పందం చేసు కున్నారు. “ఈ చదువు పూర్తి అయ్యాక ఎవరి దేశానికి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయి, ఎవరి రాజ్యాన్ని వారు ఏలుకుంటూ ఉంటే మన ఈ స్నేహం పది కాలాల పాటు నిలిచి ఉండదు. అందుచేత మనలో ఎవరికి ముందు కొడుకు పుట్టినా వాడే రెండు రాజ్యాలూ ఏలేటట్లు ఏర్పాటు చేసు కుందాం,” అని వాళ్ళు అనుకున్నారు.

ఇద్దరి చదువూ పూర్తి అయింది. ఇద్దరూ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నారు. కొంత కాలానికి వ్యాఘ్రపాదుడి భార్య గర్భవతి అయింది. వ్యాఘ్రపాదుడు, తన భార్య కేం బిడ్డ పుట్టు తుందని ఎందరో జ్యోతిష్కుల నడిగాడు. ఆ డపిల్ల పుట్టుతుందన్న వాళ్ళ నాయన

చురచురా చూడటం పలన జ్యోతిష్కులందరూ భయపడి మగ పిల్లవాడే కలుగుతాడని చెప్పారు.

వ్యాఘ్రపాదుడి భార్యకు కొడుకు పుట్టిపోతున్నాడన్నది రూఢివార్త కిందనే రాజ్యంలో ప్రచార మయింది.

కాని వ్యాఘ్రపాదుడి భార్య ఆడపిల్లను కన్నది. ఈ వార్త విని అతను హతాశుడై, లోకాన్ని వంచించటానికే తీర్మానించుకుని, మంత్రసానులనూ, అంతఃపుర దాసీలనూ భయపెట్టి, తనకు మగపిల్లవాడే పుట్టినట్టు అందరికీ చెప్పించాడు. ఆ పిల్లకు విజయూడని నామకరణం చేయించి, బారసాలకు తన మిత్రుడైన సత్యశేఖరుణ్ణి పిలిచాడు. సత్యశేఖరుడు వచ్చి, తన మిత్రుడికి కొడుకు కలిగినందుకు ఎంతో సంతోషించి, తన రాజ్యాన్ని ఆ శిశువుకు ధారాదత్తం చేసి వెళ్ళిపోయాడు. వ్యాఘ్రపాదుడి

మా యో ప్పా యం అతని మిత్రుడి పైన బాగాపారించి.

ఇదే సమయంలో, విదిశానగర రాజైన మృగాంకదత్తుడికి పురుషరాశిలో, పురుష గ్రహ విక్షణంలో, పురుషలగ్నంలో, పురుషాంశన ఒక ఆడపిల్ల పుట్టింది. ఆమెకు ధీరలలిత అని పేరు పెట్టుకున్నారు. మృగాంకదత్తుడికి మరి వేరే సంతానం లేదు. ధీరలలితను తన కోడలు చేసుకుంటే విదిశారాజ్యం కూడా తనకే వస్తుందన్న దురాశకొద్దీ వ్యాఘ్రపాదుడు తన 'కొడుక్కు' ధీరలలితను చేసుకుంటానన్నాడు. మృగాంకదత్తుడు సమ్మతించి, ధీరలలిత

చిన్నపిల్లగా ఉండగానే ఆమెను విజయుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు.

ధీరలలిత పెరిగి పెద్ద దపుతున్నకొద్దీ ఆమెలో స్త్రీ లక్షణాలు పెంపొందటానికి బదులుగా పురుష లక్షణాలు ప్రకోపించ సాగాయి. తాను ఒకడి భార్య నన్న మాట తలుచు కుంటేనే ఆమెకు పరమ అసహ్యంగా ఉండేది. ఆమెకు నగలన్నా రోతగానే వుండేది. ఎవరే మనుకుంటారో అన్న బిడియం లేకుండా అస్తమానం మగ వాళ్ళతో తిరగసాగింది. ఇలా ఉండటం పల్ల పరువు పోతుందని చెలికత్తెలు చెబితే వాళ్ళ మాటలు విని అసహ్య పడేది.

వ్యాఘ్రుడత్తుడు తన కూతురును కొడు కని ప్రకటించి ఉన్నవాడు కావటం చేత, తన మోసం సాధ్యమైనంత కాలం రహస్యంగా ఉంచగోరి కొడలిని కాపరానికి పంపమని ఆదగలేదు. లేక లేక కలిగిన ఏక సంతానం కావటం చేత వా రడిగినప్పుడే పంపుదాం లెమ్మని మృగాంకదత్తుడు, ఆ ప్రస్తావన ఎత్తకుండా పూరుకున్నాడు.

కాని తన కుమార్తెలో క్రమంగా స్త్రీత్వ లక్షణాలు అంతరించుతూ ఉండటమూ, ఆమెకు అత్తవారి పేరు చెబితేనే జుగుప్స కలుగుతూ ఉండటమూ మొదలైన విష యాలు విని, మృగాంకదత్తుడు తానే తన

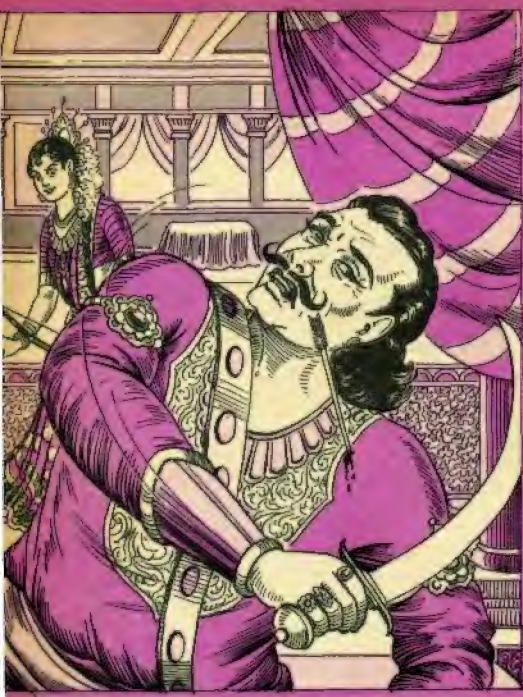
కుమార్తెను అత్తవా రింటికి పంపటం పరు పుగా పుంటుందేమో నన్ను నిశ్చయానికి వచ్చి, ఈ సంగతి కుమార్తె వద్ద ఎత్తాడు.

“నా కొక మొగు డేమిటి? నేను కాప రానికి వెళ్ళట మేమిటి? ఛీ, ఛీ!” అన్నది ధీరలలిత.

అ మాటలకు తండ్రి మండిపడి, “నా పరువు గంగలో కలుపుతావా?” అని కూతుర్ని గదమాయించాడు.

“నాకు పరువు మాట తెలీదు. నేను చావనన్నా చస్తాను గాని, నా మొగుడి దగ్గి రికి కాపరానికి వెళ్ళను. ఇది నిశ్చయం,” అన్నది ధీరలలిత.

అశ్వర్యపడుతూ, ఆమె మీదికి బలంగా కత్తి విసిరాడు.

ఆ వేటుకు ధీరలలిత చావలేదు గాని, ఆమె స్త్రీత్వం పోగొట్టుకుని పురుషుడైపోయి నట్టు బయట పడింది. ధీరలలిత కాస్తా ధీర లలితుడుగా మారిపోయాడు. ఈ అపూర్వ మైన మార్పు చూసి అందరూ విడ్డూరంగా చెప్పకున్నారు. చాలా మంది సంతోషం చారు. ధీరలలితుడు యువరాజు కావటమే గాక, సాటిలేని బల పరాక్రమాలూ, ధైర్య సాహసాలూ ప్రదర్శించి, తన తండ్రికి గల సేన లన్నిటికీ అధిపతి అయ్యాడు.

ఈ వార్తలన్నీ వ్యాఘ్రపాదుడికి చేరగానే అతగాడికి ఎక్కడ లేని ధైర్యమూ వచ్చి, "మీకు ఒక్కతే కూతురు గదా అని ఇంత కాలమూ మీ అమ్మాయిని మీ ఇంటనే ఉండనిచ్చాం. ఈడేరిన పిల్ల పుట్టింట దీర్ఘ కాలం ఉండటం భావ్యం కాదు. అమెను వెంటనే కావరానికి పంపండి," అంటూ మృగాంకదత్తుడికి ఉత్తరం పంపాడు.

మృగాంకదత్తుడి కూతురు మగవాడుగా మారి, శూరాగ్రేసరు డనిపించుకుని, తన తండ్రికి కుడి భుజంగా ఉండి సేనా నాయ కత్వం నిర్వహిస్తున్న సంగతి వినాడో వాడ వాడలా పాకింది. అలాటప్పుడు ఈ సమా

"నీ వంటి కూతురున్న అవఖ్యాతి భరించలేను. నిన్ను చంపటమే మంచిది," అన్నాడు మృగాంకదత్తుడు.

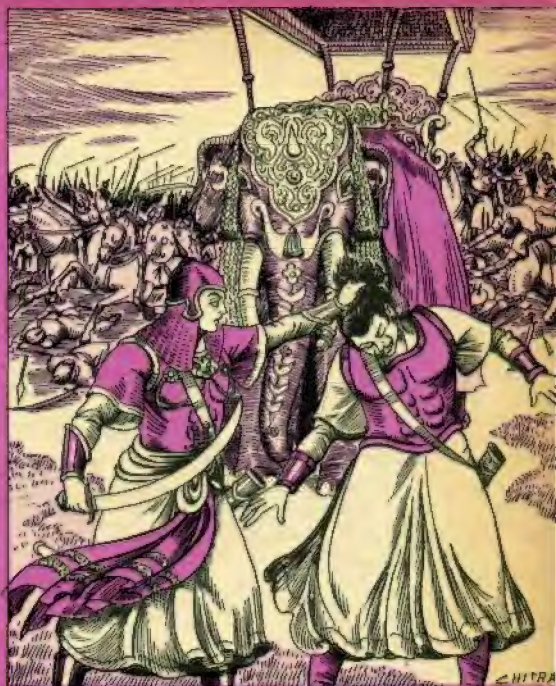
"ఏ నేరమూ చెయ్యని మనిషిని చంపితే నీకు అవఖ్యాతి రానే వస్తుంది. నేను నిన్ను ముందు బాణంతో కొడతాను. ఆ ద్రోహానికి శిక్షగా నన్ను వధించు. అప్పుడు నీకు పాపం అంటదు, నీ కోరికా నెరవేరుతుంది," అంటూ ధీరలలిత అవతలికి వెళ్ళి, ధను ర్పాణాలు తెచ్చి, ఒక బాణం ఎక్కు పెట్టి, కొద్దిగానే లాగి తండ్రి పైన విడిచింది. ఆ కాస్త దెబ్బకే మృగాంకదత్తుడు దుర్భర మైన బాధ చెంది, తన కుమార్తె బలానికి

చారం వ్యాఘ్రపాదుడికి తెలియక పోవటం అనంభవమనీ, తనను అవమానించటానికే ఇలా ఉత్తరం రాశాడనీ గ్రహించి, మృగాంక దత్తుడు జరిగిన సంగతి వ్యాఘ్రపాదుడికి కబురు చేశాడు.

వ్యాఘ్రపాదుడు యుద్ధప్రకటన కూడా చెయ్యకుండా విడిశానగరం పైకి సైన్యంతో వచ్చి పడ్డాడు. మృగాంకదత్తుడి సేనలు ఎప్పుడూ యుద్ధానికి ఆయత్తంగానే ఉంటాయి. నగరా మోగగానే చతురంగ బలాలు నగరం నాలుగు పక్కలా బారులు తీరి, యుద్ధానికి సిద్ధంగా నిలబడ్డాయి.

ధూర్తుడైన వ్యాఘ్రపాదుడు మృగాంక దత్తుడికి ఇలా దౌత్యం పంపాడు: "నీకు నీతి, అభిమానమూ లేవా? నీ కొడుకును కూతురని అబద్ధమాడి నా కొడుక్కు పెళ్ళి చేసి నా రాజ్యం కాజేయ్యాలని చూస్తావా? ఇలా చెయ్యటానికి సిగ్గయినా లేదా? జరిగిన దానికి క్షమాపణ చెప్పకుని నీ రాజ్యం నా కర్పిస్తావా నిన్ను ప్రాణాలతో విడుస్తాను. లేకపోతే నిన్ను భయంకర యుద్ధంలో సమూలంగా నాశనం చేస్తాను."

దీనికి జవాబుగా మృగాంకదత్తుడు ధీర లలితుణ్ణి యుద్ధానికి పంపాడు. ధీరలలితుడు యుద్ధానికి కదలగానే నగరం లోని

ప్రతి మనిషి తలా ఒక ఆయుధం పట్టుకుని, అతని వెంట యుద్ధానికి కదిలారు.

ఉభయ పక్షాలకూ యుద్ధం జరిగింది. ధీరలలితుడు వేసిన బాణానికి వ్యాఘ్రపాదుడు తా నెక్కిన ఏనుగు మీద విపశుడై పడిపోయాడు. ధీరలలితు డాయన కిరీటం అవతల పారేసి, జుట్టు పట్టుకుని కిందికిడ్చి, "ఏమని దౌత్యం పంపించావు? నిన్ను నరికినా పాపం లేదు, కాని ప్రాణాలతో తీసుకు రమ్మని మా తండ్రిగారి ఆజ్ఞ అయింది. ఇప్పటికి బతికి పోయావు," అంటూ ఆయనను తన తండ్రి దగ్గరికి తీసుకుపోయి, కాళ్ళ ముందు పడదేశాడు.

మృగాంకదత్తుడు వ్యాఘ్రపాదుణ్ణి ఉచితాననం పైన కూర్చోబెట్టి, "రాజైన వాడికి తన బలమూ, ఎదిరి బలమూ తెలియాలి. పెద్ద మొనగాణ్ణునుకుని చాలా బీరాలు వలికావు. ఇంతకూ నీకు ప్రాణం కావాలా? కోడలు కావాలా? భయం లేదు, చెప్పు. నీకు నా అభయం ఉన్నది. దూత ద్వారా నాకు కబురు చేసినట్టుగానే, ధైర్యంగా చెప్పు," అన్నాడు.

వక్కనే ఉన్న ధీరలలితుడు, "మీరు తెమ్మంటే ఈ పశువును మీ ఎడటికి తెచ్చానుగాని, వీడి తల తెగవెయ్యటమే సరిఅయిన శిక్ష. ఇలాటి శత్రువును నిశ్చేషం చెయ్యాలి," అంటూ కత్తి ఎత్తాడు.

వెంటనే వ్యాఘ్రపాదుడు మృగాంకదత్తుడి కాళ్ళ పైన పడి, "బావగారూ, నా ద్రోహాన్ని మన్నించండి. మన వియ్యాన్ని చెడగొట్టకండి. మీ నుంచి నాకు కావలసింది కోడలు కాదు, అల్లుడు. నాకు కొడుకు లేడు.

విజయ నా కూతురు. దాన్ని కాపరానికి తెచ్చుకుని, అది నా కూతురన్న మాట మరిచిపోయి, మీ కోడలుగా విలుకోండి. రాజ్యలోభం చేత నేను నా ప్రాణమిత్రుణ్ణి వంచించి అతని రాజ్యం కాజేశాను. మీ రాజ్యం కూడా కాజెయ్యాలని యత్నించాను. నా పాపాలను క్షమించండి," అని వలవలా ఏడ్చాడు.

మృగాంకదత్తుడు సత్యశేఖరుడి వద్దకూ, వ్యాఘ్రపాదుడి ఇంటికి దూతలను పంపి వారిని పిలిపించాడు. తన బాల్య మిత్రుడే తనను మోసగించినందుకు సత్యశేఖరుడు అశ్చర్యపడి తన రాజ్యాన్ని తాను తిరిగి తీసేసుకున్నాడు. ధీరలలితుడు వ్యాఘ్రపాదుడి కూతురైన విజయను తన భార్యగా స్వీకరించడానికి సమ్మతించాడు. భార్య భర్తగానూ, భర్త భార్యగానూ మారిపోయిన కారణం చేత వారికి శాస్త్రోక్తంగా వివాహం చేసి, అంతా సుఖంగా ఉన్నారు.

దొంగమీదదొంగ

ఒక ఊరి రాజుకు రత్నపతి అని ఒక కూతురుండేది. ఆమె తప్ప వేరే సంతానం లేకపోవటం చేతనూ, ఆమె అసాధారణ సౌందర్యపతి కావటంచేతనూ రాజు ఆమెకు ఎక్కడెక్కడి రత్నాభరణాలూ కొని ఇచ్చేవాడు. రత్నపతి ఆ రత్నాభరణాలు ధరిస్తే వాటికే అందం వచ్చినట్లుండేది.

ఒకసారి వారి సగరానికి కొందరు రత్న వర్తకులు వచ్చారు. రత్నపతి రత్నాలను ఎంచటంలో అసాధారణ ప్రజ్ఞగలది. ఆమె ఆ వర్తకుల వద్ద ఒక వజ్రాన్ని చూసి దాన్ని ఎన్నికచేసింది. నిజానికది అతి ప్రాచీనమైన వజ్రం, యుగయుగాలుగా దాన్ని అనేక మంది చక్రవర్తులు తమ కిరీటాలలో ధరించారు. దాని కోసం యుద్ధాలూ, దండయాత్రలూ జరిగాయి. కొన్ని వందల ఏళ్ళ పాటు అది మట్టిదిబ్బలలో అజ్ఞాతంగా ఉండి మళ్ళీ దొరికింది.

రత్నపతి ఆ వజ్రాన్ని కొని, దానిని తన పాపటబొట్టులో పొదిగించి, అహెరాత్రాలు తన తలలో ధరిస్తూ వచ్చింది. వీరదాసు అనే గజదొంగకు ఆ వజ్రం గురించి తెలిసింది. వాడు దాన్ని కాజేయాలని నిశ్చయించుకుని రత్నపతి ఉన్న ఊరికి వచ్చాడు. వాడు ఎంతో కాలంగా ఎన్నో సాహసకృత్యాలు చేస్తున్నాడు, ఎందరో రాజుల ఖజానాలను దోచాడు, ఎన్నో వేషాలు వేశాడు, ఎన్నో దేశాలలో దొంగతనాలు చేశాడు. కాని వాణ్ణి ఎవరూ వీనాడూ పట్టుకోలేదు. వాడు ఫలానా అని పోల్చుకో గలిగిన వాళ్ళు కూడా లేరు.

వీరదాసు ఎంత ప్రయత్నించినా రత్నపతిని ఎత్తుకుపోకుండా ఆ వజ్రం దొరికేటట్టు కనిపించలేదు. ఎందుకంటే అది అస్తమానమూ ఆమె తలలోనే ఉండేది. చివరకొక నాడు దొంగ రత్నపతి శయనాగారం

ప్రవేశించి, రత్నవతికి మైకం కలిగించి, ఆమె నెత్తుకుని, అరణ్యమధ్యంలో ఉన్న తన రహస్యగృహానికి తీసుకువెళ్ళాడు.

రాజు తన కూతురు పోయినందుకు చాలా దిగులుపడ్డాడు. రాజభటులు ఎంత ప్రయత్నించి కూడా ఆమె బాడ కనిపెట్టలేక పోయారు. అందుచేత రాజు తన కుమార్తెను తనకు తెచ్చి ఇచ్చిన వారికి ఆ పిల్ల నిచ్చి పెళ్ళిచేసి, తన రాజ్యం ఇచ్చేస్తానని అనేక దేశాలలో చాటింపు వేయించాడు.

మరొక దేశపు రాజకుమారుడు జయంతుడనే వాడికి ఈ చాటింపు వినే సరికి రత్నవతి బాడ తెలుసుకోవా లన్న ఆసక్తి కలి

గింది. అతను చాలా ప్రజలు గలవాడు, అందగాడు కూడా. అందగత్తె అయిన రాజకుమార్తె దొరికితే పెళ్ళాడా లనే ఉద్దేశంతో ప్రచ్ఛన్నంగా అతను అనేక దేశాలు తిరిగాడు. అందగత్తె లని పేరు పొందిన రాజకుమార్తెలలో ఒక్కరూ అతనికి నచ్చలేదు.

ఈ పరిస్థితిలో అతను చాటింపు విని, రత్నవతిని గురించి ఆరా తీశాడు. ఆమె సాటిలేని సౌందర్యవతి అని ప్రతి ఒక్కరూ అన్నారు. అయినా అతనికి ఆసక్తి కలిగించినది పదిమందీ చెప్పకునే ఆమె సౌందర్యం కాదు. ఆమెను ఎవరు ఎత్తుకు పోయినదీ, ఆమె ఎక్కడ ఉన్నదీ కూడా ఏ ఒక్కరికి

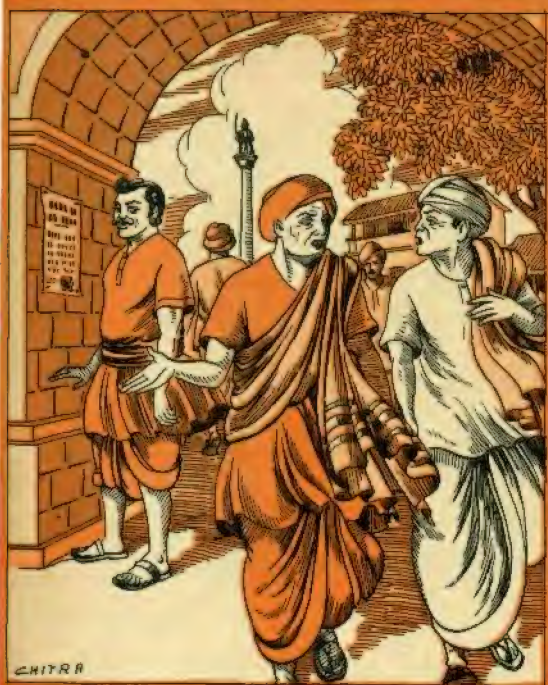
తెలియక పోవటం చూసి, ఎవరూ చెయ్య లేని పని తాను సాధింతా మనుకున్నాడు. రత్నవతి నిజంగా అందగత్తె అయితే, తాను నేరు తెరిచి అడగనవసరం లేకుండానే ఆమెను తన కిచ్చి పెళ్ళిచేస్తారు, సచ్చక పోతే పెళ్ళాడ వలసిన నిర్బంధం ఏమీ ఉండదు. ఒక్క సంగతి మటుకు జయం తుడు ముందే రూఢి చేసుకున్నాడు: రత్న వతిని ఎత్తుకుపోయినవా డెవడో గజదొంగ అయి ఉంటాడు; ఆ దొంగ జాడ దొరికితే ఆమె జాడ తెలుస్తుంది.

ఈ లోపల రత్నవతి తానున్న రహస్య గృహంలో రాజోపచారంగా ఉంటున్నది.

వీరదాసుకు ఆమెను చూసిన క్షణం నుంచీ ఒక విధమైన వాత్సల్యం ఏర్పడింది. వాడామెను ప్రాణం కన్న హెచ్చుగా చూసు కుని ఆమెను సుఖపెట్టటం కోసం ఎంతో పాటుపడ సాగాడు. ఆమె వాడి "చిట్టితల్లి". చిట్టితల్లికి ఏమాత్రమూ బాధ కలగనిచ్చే వాడు కాదు.

కొద్ది రోజులలోనే రత్నవతి కూడా తన అసలు తండ్రిని మరిచిపోయి, వీరదాసును అంతకన్న అపేక్షగా చూడ సాగింది. మహా రణ్యం మధ్య కూడా ఆమెకు ఏ లోటూ కనిపించలేదు. రాజభవనం కన్న అరణ్యమే చాలా అందంగా ఉన్న దనిపించింది.

త్వరలోనే వీరదాసుకు ఒక అల్లుణ్ణి కూడా సంపాదించుకోవాలన్న కోరిక బలంగా ఏర్పడింది. చిట్టితల్లికి అపురూపమైన రాజకుమారుణ్ణి సంపాదించి పెళ్ళిచెయ్యాలి. దేశాలు తిరుగుతూ వాడు ఎందరో రాజకుమారులను చూశాడు. కాని వారిలో ఒక్కడు కూడా చిట్టితల్లి కాలి గోరుకు పోలరు. అందుచేత వీరదాసు రత్నవతికి తగిన భర్తను వెతుకుతూ దేశాల వెంట బయలుదేరాడు.

వీరదాసు ఒక దేశం వెళ్ళేసరికి అక్కడ ఆక్రితం రాత్రి ఒక వింత దొంగతనం జరిగినట్టు తెలిసింది. అర్ధరాత్రి వేళ ఎవడో

“దొంగ” అంతఃపురంలో ప్రవేశించి, ఒక పరిచారిక తల దగ్గర రత్నాభరణాల మూట పెట్టి, పహరా వాళ్ళకు కనబడకుండా వెళ్ళి పోయాడు. ఆ అభరణాలు రాజుగారి ఖజానాలో ఇనప్పెట్టెలలో ఉండేవి.

ఇది జరిగిన మరుసటి రాత్రే రాణిగారి మెడలో ఉండవలసిన నానుపట్టెడ మంత్రి భార్య మెడలో వెలిసింది. ఈ విధంగా ప్రతి రాత్రి ఎంతో భద్రంగా దాచిన వస్తువులు కూడా మరొక స్థానంలో ప్రత్యక్షం కాసాగాయి. ఈ పనులు చెయ్యగలవాడు “దొంగ” అనటానికి వీలు లేకపోయినప్పటికీ, వాడు తలుచుకుంటే ఎంతేసి దొంగతన మైనా చెయ్యగలడు. అందుకని ఆ దేశపు రాజు కంగారు పడిపోయి, ఆ “దొంగ”ను పట్టుకున్న వాడికి గొప్ప బహుమాన మిస్తానని ప్రకటించాడు.

వీరదాసు ఈ “దొంగ” గురించి వింటూనే వాణ్ణి తన మనస్సులో మెచ్చుకున్నాడు. బహుమానం మాట అలా ఉంచి, అంత నేర్పరిని పట్టుకుంటేనే తనకు గజదొంగ అనే బిరుదు సార్థక మవుతుందనుకున్నాడు. దొంగను ధొంగే పట్టాలి.

ఈ దొంగతనాలు చేసింది జయంతుడే. తన చర్యలను గురించి గొప్ప దొంగ ఎవ

డన్నా వింటే, తనను పట్టుకోవాలని ప్రయత్నించకుండా ఉండలేడు. తన కోసం ఎవరు కారాడుతున్నదీ తెలుసుకుంటే రత్నవతి జాడ చిక్కవచ్చు. అందుచేత తనను పట్టుకునేటందు కెవరు కారాడతారా అని అతను వెయ్యి కళ్ళతో కనిపెట్టి ఉన్నాడు. త్వరలోనే అతనికి వీరదాసు పైన అనుమానం తగిలింది. తాను "దొంగతనం" చేసిన ప్రతిచోటుకూ వీరదాసు వెళ్ళుతున్నట్టు అతను పసికట్టాడు. వీరదాసు తన అడుగు జాడల కోసం కూడా ఎంతో ఆత్రంగా చూస్తున్నాడు.

జయంతుడు వీరదాసు గురించి తెలుసుకుందామని ప్రయత్నిస్తే అతని ఊరూ,

పేరూ కూడా ఏ ఒకరూ సరిగా చెప్పలేక పోయారు. అందుచేత జయంతు డతన్ని వెన్నాడ సాగాడు.

ఆ ఊళ్ళో కొద్ది రోజులుండి వీరదాసు తన చిట్టితల్లిని ఒకసారి చూసి వద్దామని బయలుదేరి నప్పుడు జయంతు డతన్ని రహస్యంగా వెంబడించి అరణ్య మధ్యానికి వెళ్ళాడు. వీరదాసు తిరిగి వెళ్ళిపోయిన దాకా వేచియుండి, జయంతుడు అతని రహస్యగృహం ప్రవేశించి, అక్కడ రత్నవతిని చూడగానే నిర్భాంతపోయి నిలబడి పోయాడు. అంత అందమైన దాన్ని అత నెన్నడూ ఊహించి ఉండలేదు.

జయంతుణ్ణి చూసి రత్నవతి కూడా ఆత్మాశ్చర్యం చెందింది. అతను ఏ దేవలోకం నుంచో దిగివచ్చి నట్టున్నాడు.

ఇద్దరూ మాట్లాడు కోపటంలో ఆమె రత్నవతి అనీ, ఆమెను ఎత్తుకు వచ్చిన వాడు ఆమెను వాత్సల్యం కొద్దీ తన వద్ద ఉంచుకున్నాడనీ, ఆమె కూడా ఆ దొంగను తండ్రి లాగా చూసుకుంటున్నదనీ జయంతుడు తెలుసుకున్నాడు.

"నిన్ను గురించి విని, పెళ్ళాడా లన్న ఆశతో ఎంతో శ్రమపడ్డాను. మీ దేశం పోదాం, నా వెంట వచ్చేయ్యి," అన్నాడు జయంతుడు రత్నవతితో.

"అమ్మో, అలా చేస్తే వీరదాసు గుండె పగిలి చచ్చిపోతాడు. ఆయన నిన్ను చూసి మెచ్చి, సరేనంటే తప్ప మరొక విధంగా మనకు పెళ్ళి కాదు," అన్నది రత్నవతి.

"ఆయన సరే నన్న తరవాత నువ్వు అభ్యంతరం చెప్పవుగదా?" అన్నాడు జయంతుడు.

"చెప్పను," అన్నది రత్నవతి ఎంతో సిగ్గు పడుతూ.

వీరదాసు రాకకు ఎదురు చూస్తూ జయంతుడు అక్కడే ఉండిపోయాడు. రెండు రోజుల తరవాత వీరదాసు నిస్సృహతో తన ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. ఎందుకంటే నగరం నుంచి "దొంగ" దాటి పోయినట్టు అతనికి తోచింది. రెండు మూడు రోజులుగా దొంగతనాలు లేవు.

వీరదాసు ఇంటికి తిరిగి వచ్చే సరికి ఇల్లు బావురుమంటున్నది. రత్నవతి జాడ లేదు. ఆమె ఏమైనదీ వీరదాసు ఊహించ లేకపోయాడు. తన రాక కోసం ఎప్పుడూ అత్రంగా ఎదురు చూసే మనిషి బుద్ధిపూర్వకంగా వెళ్ళిపోదు. ఆమె నెవరో ఎత్తుకు పోయి ఉండాలి.

వీరదాసు, "చిట్టితల్లీ," అని కేకలు పెడుతూ ఇల్లంతా తిరిగాడు, చుట్టుపక్కల

అరణ్యం కూడా కొంత దూరం తిరిగాడు. అతను ఇంట్లోకి తిరిగి వచ్చే సరికి రత్నవతి పక్క మీద ఒక చీటి పెట్టి ఉన్నది. దాని మీద ఇలా రాసి ఉన్నది: “ఒక దొంగ చేసిన పని మరొక దొంగ చెయ్య గలదు.”

ఆ చీటి కొద్ది క్షణాల క్రితం అక్కడ లేడు. తనను మించిన దొంగ ఎవడో తన ఇంట ప్రవేశించాడు! వీరదాసు గొంతు హెచ్చించి, “ఎవరు నువ్వు? నా ఎదట వడు!” అని గట్టిగా అరిచాడు. జయంతుడు బయటి నుంచి లోపలికి వచ్చాడు. అతని వెనకనే రత్నవతి కూడా వచ్చింది.

“అహ, చిట్టితల్లికి తగినవాడు!” అని లోపల అనుకుని, వీరదాసు పైకి, “ఎవరు నువ్వు?” అన్నాడు.

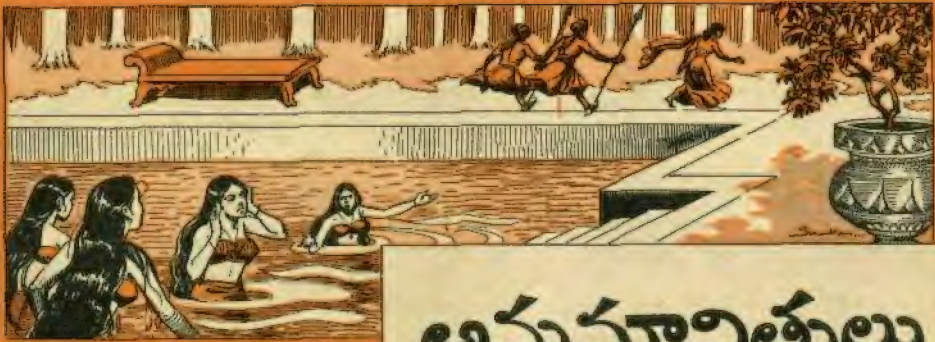
“నేనే, మామా! పెద్దవాడివి నన్ను పట్టడానికి శ్రమ పడుతూంటే చూడలేక నా అంతట నేనే కనబడదామని వచ్చా,” అన్నాడు జయంతుడు.

తాను పట్టుకుందా మనుకున్న దొంగ ఆ కుర్రవాడే నని తెలిసి వీరదాసు పరమా సందం చెందాడు. అతను చిట్టితల్లిని పెళ్ళాడటానికి వీరదాసు సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు.

“మరి మా పెళ్ళికి ఉండవలసిన బంధువు లున్నారు. నా కో రాజ్యం ఉంది. రత్నవతిని పెళ్ళాడితే ఇంకో రాజ్యం కూడా వస్తుంది. అందుచేత నువ్వు కూడా మా వెంట వచ్చి నా తరపున పెళ్ళి పెత్తనం చెయ్యి,” అని జయంతుడు వీరదాసును ఆహ్వానించి, ఒప్పించి, తమ వెంట తీసుకుపోయాడు.

రత్నవతికి జయంతుడికి వైభవంగా పెళ్ళి అయింది. రత్నవతి భర్తను చూసి ఆమె అసలు తండ్రి సంతోషించాడు గాని, తన చిట్టితల్లికి అటువంటి భర్త దొరికి నందుకు నిజంగా గర్వపడిన వాడు గజ దొంగ వీరదాసు.

అనుమానితులు

రాజుగారి గారాల కూతురు, ముత్యాల మూట, పరహాల తల్లి ఒకనాడు తన చెలి కత్తలతో ఉద్యానవన విహారం చేసి, తన నగలన్నీ తీసి క్రీడా సరోవరం గట్టున పెట్టి, వాటి కొక దాసిని కాపలా ఉంచి, జలక్రిడ ప్రారంభించింది.

ఆ భరణాలకు కాపలా ఉన్న దాసిది నిద్రమత్తుతో జోగుతూ, చటుక్కున ఏదో ధ్వని విని, కంగారుగా కళ్ళు తెరిచి చూసే సరికి, రాజకుమార్తె నగలలో ఒకటైన చంద్రహారం లేదు.

దాసిది గాబరాపడి అటూ ఇటూ చూస్తే ఒక చెట్టు చాటుకు ఎవరో పరిగెత్తినట్టని పించింది. వెంటనే అది, "దొంగ! దొంగ! చంద్రహారం!" అని కేకలు పెట్టింది. రాజకుమార్తె, చెలికత్తెలూ కూడా నీటిలో నుంచి పైకి వచ్చి, "దొంగ, దొంగ! చంద్రహారం తీసుకుని పరిగెత్తాడు!" అని కేకలు

పెట్టారు. ఉద్యానవనపు నౌకర్లు దొంగను పట్టటానికి పరిగెత్తారు.

"దొంగ! పట్టుకోండి!" అన్న కేకలు విని, భయపడి, ఉద్యానవనం బయట నడిచే కాపువాడొకడు పరిగెత్త సాగాడు. రాజభటు డొకడు ఉద్యానవనం గొడ దూకి వాడి వెంట పడ్డాడు. కాని కొంతసేపయ్యాక కాపువాడు ఇళ్ళ చాటున కనబడ కుండా తప్పించు కున్నాడు.

ఆ భటుడు రాజుగారి వద్దకు వచ్చి, చంద్రహారం దొంగిలించిన వాణ్ణి తాను కళ్ళారా చూశాననీ, ఎప్పటి కైనా వాడు కనబడితే పోల్చుకుని పట్టుకో గలననీ చెప్పాడు. రాజుగారి మనస్సు కొంత తేలి కన పడింది.

భటుడు మొత్తానికి గట్టివాడు. మర్నాడే వాడు కాపు వాణ్ణి ఒక పావుకారు ఆవరణలో తోటపని చేస్తుండగా చూసి, గుర్తు పట్టి,

“దొరికావురా, దొంగ! నిన్ను కాజేసిన చంద్రహారం ఏం చేశావు?” అన్నాడు.

“చంద్రహార మేమిటి? నా కేమీ తెలీదు,” అన్నాడు కాపు.

“తల తీస్తేగాని నిజం చెప్పవు. నడు రాజుగారి దగ్గరికి!” అంటూ భటుడు కాపును లాక్కుపోయి రాజుగారి ముందు పెట్టి, “వీడే వాడు!” అన్నాడు.

రాజును చూసి కాపు బెదిరిపోయి, “రక్షిం చండి, మహారాజా. మా పావుకారు తీసుకు రమ్మంటే ఆ చంద్రహారం తీసుకుపోయి ఆయనకే ఇచ్చాను,” అన్నాడు.

రాజు పావుకారును విలిపించాడు. కాపు, “ఈయనే మా పావుకారు. ఈయనకే చంద్రహారం ఇచ్చాను,” అన్నాడు.

“చంద్రహార మేమిటి? నా కేమీ తెలీదే,” అన్నాడు పావుకారు. కాని రాజు గారి కళ్ళ నిప్పులు రాలటం చూసి, పక్కకు చూసే సరికి, రాజుగారి పూజాగృహం నుంచి వెళ్ళిపోతూ పురోహితుడు కనిపించాడు.

వెంటనే పావుకారు చేతులు జోడించి, “మహారాజా, తమ పురోహితుడు చంద్ర హారం కావాలంటే, ఈ కాపును పంపించి తెప్పించి, పురోహితుల వారికి అప్పుడే ఇచ్చాను,” అన్నాడు.

రాజుగారు పురోహితుణ్ణి దగ్గరికి పిలిచి, “ఈ పావుకారు మీ కిచ్చిన చంద్రహారం ఎక్కడ? నిజం చెప్పండి,” అన్నాడు.

“చంద్రహార మేమిటి?” అన్నాడు పురో హితుడు బిత్తరపోయి.

“ఈ కాపువాడు రాజకుమార్తె చంద్ర హారం తీసుకుని పారిపోవటం భటుడు చూశాడు. వాడు దాన్ని తీసుకుపోయి, ఈ పావుకారు కిచ్చినని ఒప్పుకుంటున్నాడు. పావుకారు దాన్ని మీ చేతి కిచ్చాడట. ఏమంటారు?” అన్నాడు రాజు.

ఏమనాలో తెలియక పురోహితుడు దిక్కులు చూసే సరికి ముసలి మాజీమంత్రి

రావటం కనిపించింది. వెంటనే పురోహితుడు, “నిజమే, మహారాజా! నిన్న రాత్రి లక్ష్మీపూజకు గాను చంద్రహారం అవసరమని పావుకారుతో అన్నాను. అయిన దాన్ని నా కిచ్చాడు కూడా. దానితో పూజ పూర్తి చేసి, ఈ ఉదయమే మన పాత మంత్రి గారి కిచ్చాను,” అన్నాడు.

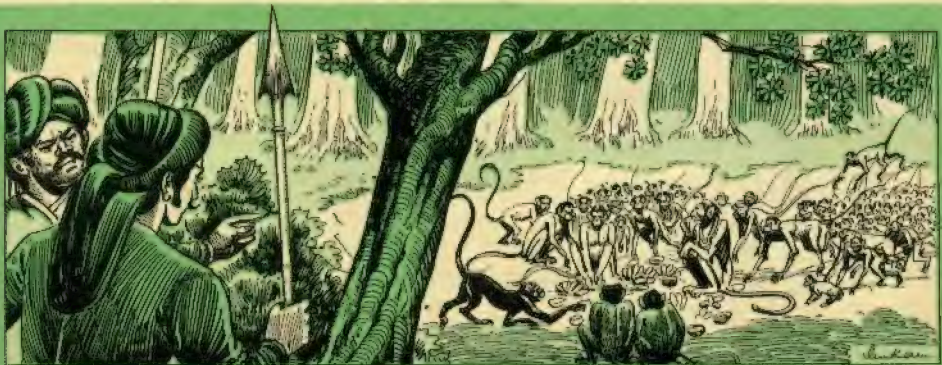
అంతలో ఆ ముసలి మాజీమంత్రి అక్కడికి రానే వచ్చాడు. రాజుగా రాయనకు చంద్రహారం గొడవ అంతా చెప్పి, “పురోహితుడు మీ చేతి కిచ్చిన చంద్రహారం ఏది?” అని అడిగాడు.

మంత్రి ఒక్కసారి కాపునూ, పావుకారునూ, పురోహితుణ్ణి చూసి జరిగిన దంతా గ్రహించాడు. వాళ్ళు అత్మరక్షణ కోసం తప్పు ఒప్పుకుని ఇతరులను అందులో ఇరికించారు. తాను కూడా ఎవరినైనా ఇరికించి తప్పుకు పోవాలి. అయిన బయటికి చూసే సరికి దూరాన ప్రహరీ గోడ పైన ఒక కొతి

కనిపించింది. అప్పుడా వృద్ధుడు రాజుతో, “ఆ చంద్రహారాన్ని నే నిక్కడికి తెస్తూ ఉండగా ఒక కొతి దాన్ని నా చేతి నుంచి లాక్కుని పారి పోయింది,” అన్నాడు.

రాజు గారు తృప్తి పడ్డాడు. చుట్టుపక్కల ఉన్న కొతులన్నిటినీ అరటిపళ్ళతో అకర్షించి, ఏ కొతి దగ్గర చంద్రహారం ఉన్నదీ చూడమని అయిన తన భటులను అజ్ఞాపించాడు. బయలు ప్రదేశంలో అరటి పళ్ళూ, కొబ్బరికాయలూ తెచ్చి పడేశారు. ఎక్కడెక్కడి కొతులూ వాటి కోసం వచ్చాయి. అందులో ఒక కొతి చంద్రహారం మెడలో వేసుకుని ఉన్నది. భటులు దాన్ని కొతి నుంచి తీసి రాజుగారి కిచ్చేశారు.

అసలా చంద్రహారాన్ని తీసినది ఆ కొతే అయి ఉండటం చేత కాపు చెప్పినదీ, పావుకారు చెప్పినదీ, పురోహితుడు చెప్పినదీ, మంత్రి చెప్పినదీ కల్పన అన్న సంగతి బయట పడనేలేదు.

సత్యసంధుడు

ఒక నాటి రాత్రి బాగా పొద్దుపోయి ఒక అవిటివాడు పాపన్న ఇంటిని వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు. అతను పాపన్నతో, “అయ్యా, నాకు నమ్మదగిన వారంటూ ఎవరూ లేరు. అందుచేత మీరు నా కొక్క ఉపకారం చెయ్యాలి,” అని దీనంగా అన్నాడు.

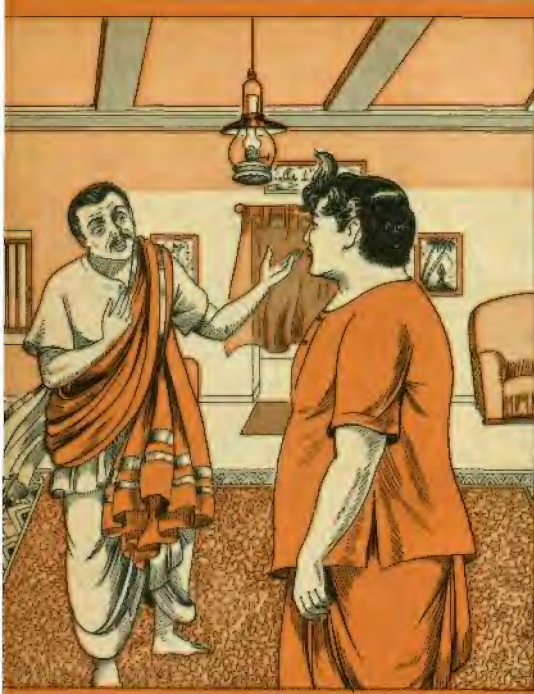
“చాతనయితే తప్పక చేస్తాను. ఏం చెయ్యాలి చెప్ప,” అన్నాడు పాపన్న.

ఆ వచ్చినవాడి పేరు రామన్న. వాళ్ళది సమీప గ్రామం. ఈ రామన్నకు కొదండం అనే అన్న ఒక డున్నాడు. అతను ఆ గ్రామంలోని ధనవంతులలో ఒకడు. రామన్న చిన్న తనంలోనే చెట్టు పై నుంచి పడిపోయి, ఒక చెయ్యి విరగగొట్టుకుని, అవిటివాడయ్యాడు. అది మొదలు కొదండం తమ్ముడికి తన ఇంట నొకరు మోదా మాత్రమే ఇచ్చి, చాలా హింసగా చూస్తూ వచ్చాడు; “అవిటివాళ్ళకు అడుక్కు

తినటం తప్ప మరేగతి లేదు,” అని అప్పు డప్పుడూ తమ్ముడికి జ్ఞాపకం చేస్తూ ఉండేవాడు.

రామన్న తల్లిమటుకు తన చిన్న కొడుకు గురించి చాలా దిగులు పడేది. తాను హరి అన్న మరుక్షణం కొదండం రామన్నను ఇంటి నుంచి వెళ్ళగొట్టుతాడని అమెకు తోచింది. అందుచేత అవిడ రామన్న కొసం ఒక పంద వరహాలు పోగు చేసి, వాటిని రహస్యంగా రామన్న కిస్తూ, “ఏటిని ఎక్కడన్నా దాచి ఉంచు. కష్టకాలంలో ఈ డబ్బు అక్కరకు వస్తుంది,” అన్నది.

ఆ డబ్బు ఎవరి దగ్గర దాచటమో అన్నది రామన్న కొక పెద్ద సమస్య అయింది. అతను ఎవరినీ నమ్మలేదు. డబ్బు ఎవరి దగ్గర దాచినా తన అన్నకు తెలిసిపోతుంది. కొదండాన్ని తృణీకరించి రామన్నను అడుక్కొగలవా రెవరూ లేరు. ఈ సమస్యతో

సతమత మవుతున్న రామన్నకు పాపన్న జ్ఞాపకం వచ్చాడు. ముక్కు మొహమూ ఎరగని వారిని కూడా పాపన్న అదుకుంటాడని ప్రతీతి. పాపన్నను ఆశ్రయింతా మనుకుని రామన్న రాత్రివేళ పడివచ్చాడు.

పాపన్నకు తన పరిస్థితి అంతా చెప్పి రామన్న, "అయ్యా, మీరు ఈ డబ్బు దాచి ఉంచటమే కాదు, ఈ సంగతి మా అన్నకు చెప్పకుండా ఉండాలి. మా అమ్మ నా కేదో డబ్బుచ్చినట్టు ఆయన పసిగట్టి నన్ను గుచ్చి గుచ్చి అడిగాడు. ఈ డబ్బు గురించి మా అన్నకు తెలిసినట్లయితే అది నాకు దక్కదు," అన్నాడు.

కోదండం గురించి, అతని అవిటి తమ్ముణ్ణి గురించి పాపన్న అదివరకే కొంత విని ఉండటం చేత రామన్న మాటలలో విశ్వాసం ఉంచి, "నీ డబ్బు సంగతి నా ద్వారా మీ అన్నకు తెలియదని నీవు ధైర్యం గా ఉండు. నీ అన్న వచ్చి అడిగితే నీ వెవరో కూడా నాకు తెలియదని చెప్పేస్తాను. నీకు కావలసినప్పుడు వచ్చి డబ్బు తీసుకుంటూ ఉండవచ్చు," అని ధైర్యం చెప్పి, రామన్నను పంపేశాడు.

అయితే రామన్న భయపడిన దంతా అయింది. తన తమ్ముడు పాపన్నగారి గ్రామం వెళ్ళి, పాపన్న వద్ద కొంత డబ్బు దాచపెట్టినట్టు చూచాయగా కోదండానికి తెలియనే తెలిసింది. మర్నాడే అతను పాపన్న వద్దకు వచ్చి, "నా తమ్ముడు మీ దగ్గిరే ఏదో ధనం దాచినట్టు తెలిసింది. మీ రలా చెయ్యటం ఎంత మాత్రమూ భావ్యం కాదు. ఈ సంగతి తెలిసి నలుగురూ నన్ను గురించి ఏమనుకుంటారు? నేను తమ్ముడికి ద్రోహం చేసే వాణ్ణునా? వాడి డబ్బు నా దగ్గిరే ఉంటే మింగేస్తానా? దాన్ని నా కిచ్చేయండి," అన్నాడు.

"మీ రేమి చెబుతున్నది నా కర్తం కాలేదు. మీ తమ్ముడు నా దగ్గిరికి రానూ

లేదు, నా వద్ద డబ్బు దాచనూ లేదు,” అనేకాడు పాపన్న.

పాపన్న అబద్ధా లాడతాడని కోదండం కలలో కూడా అనుకోలేదు. కాని పాపన్న అన్నమాట నిజం కాదని కోదండానికి రూఢిగా తెలుసు; రాసున్న పాపన్న ఇంటికి రావటం కళ్ళారా చూసినవాడే కోదండాని కా మాట చెప్పాడు.

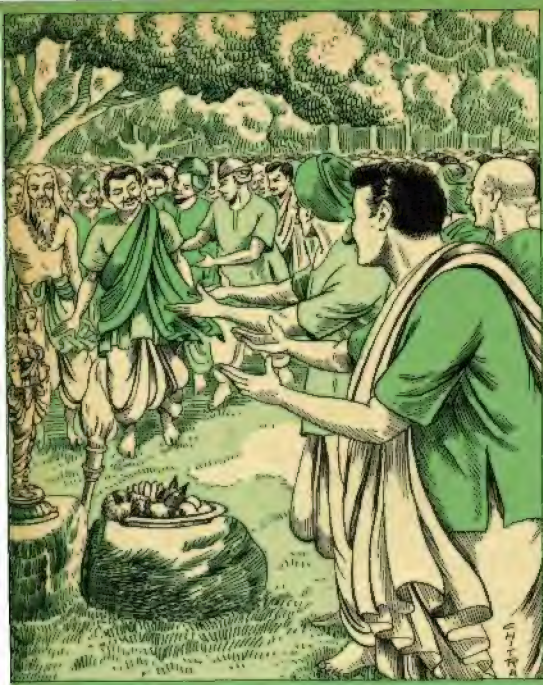
కోదండం పాపన్నను ఏమీ చెయ్యలేక, అతను అబద్ధాలాడతా డని ఎరిగిన వాళ్ళం దరి దగ్గిరా ప్రచారం చెయ్యసాగాడు. కాని కోదండం చేసే ప్రచారాన్ని, ఆ చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో ఒక్కరూ నమ్మలేదు; పాపన్న

ఏ చెడ్డ పనీ చెయ్యడని అందరికీ గాఢ మైన విశ్వాసం.

అయితే, తలవని తలంపుగా, పాపన్న అసత్యవాది అన్న విషయం లోకానికి వెల్లడి కావటానికి తగిన అవకాశం త్వరలోనే ఏర్పడింది. అది ఎలా జరిగిందంటే—

కోదండం వాళ్ళ గ్రామానికి దగ్గిరలో ఉండే అడవి ప్రాంతంలో, ఒక వాగులో ఒక సాధువుకు ఒక దేవతా విగ్రహం దొరికింది. ఆ సాధువు ఊళ్ళలోకి ప్రవేశించడు. అందుచేత ఆయన ఆ విగ్రహాన్ని ఒక చోట భద్రంగా ఉంచి, అడవిలో పశువులను మేపటానికి వచ్చిన కాపులతో, “నా కొక

దేవతా విగ్రహం దొరికింది. దాన్ని మీ గ్రామస్థులు తీసుకుపోయి, మంచి ప్రదేశంలో ప్రతిష్ఠ చేసి, గుడి కట్టించి, అర్చించాలి. లేకపోతే మీ గ్రామానికి అరిష్టం వస్తుంది,” అని చెప్పాడు.

ఈ సంగతి గ్రామంలో తెలియగానే గ్రామ పెద్దలు గుడి కట్టించ నిర్ణయించి, అది కట్టటానికి చోటు కూడా చూసి, చందాలు పసూలు చెయ్యసాగారు. కొదండం లాటి ధనికులు ముందుకు వచ్చి ఈ పని తమ పైన వేసుకున్నారు. కొదండమే అందరి కన్న పెద్ద మొత్తం చందా వేసి, పెత్తనం వహించాడు. విగ్రహ ప్రతిష్ఠకు

గాను పీఠం తయారయింది. విగ్రహాన్ని తీసుకు రావటానికి గ్రామస్థులు మేళ తాళాలతో బయలుదేరి సాధువు వుండే చోటికి చేరారు.

పూజారి స్నానం చేసి పరిశుద్ధుడై వచ్చి విగ్రహాన్ని ఎత్తబోయే సరికి అతని చేతులు చురున కాలాయి. అతను బాధతో అరిచి వెనకడుగు వేశాడు.

“ఇది పవిత్రమైన విగ్రహం. సత్య ప్రతులూ, పుణ్యాత్ములూ కాని వాళ్ళు దీన్ని తాకలేరు,” అన్నాడు సాధువు.

“మాలో అంత పుణ్యాత్ము లెవరున్నారు? తమరే విగ్రహాన్ని గ్రామానికి చేర్చండి,” అని గ్రామస్థులు సాధువును వేడుకున్నారు.

“గ్రామ ప్రవేశం చెయ్యనని నియమం పట్టాను. మీలో ఆత్మవిశ్వాసం ఉన్నవారెవరైనా ఉంటే విగ్రహాన్ని తీసుకుపొండి,” అన్నాడు సాధువు.

గ్రామస్థులు ఒకరి నొకరు మెచ్చుకుని, నీ కన్న పుణ్యాత్ము డెవడంటే నీ కన్న పుణ్యాత్ము డెవడన్నారు, కాని తామై ఒక్కరు కూడా విగ్రహాన్ని తాకటానికి సాహసించ లేదు. చివరకు అందరి దృష్టి కొదండం మీద పడింది. వాళ్ళు ఇచ్చిన

ప్రాతాహంతే కోదండం ముందుకు వచ్చి,
“భయంలేదు, విగ్రహాన్ని నేను ఎత్తు
కుంటాను,” అన్నాడు.

“నీవు పుణ్య కార్యాలు చేసిన వాడివే
కదా?” అన్నాడు సాధువు.

“చెయ్య కేమండీ? ఈ దేవతకు గుడి
కట్టించటానికి నేను అందరికన్నా ఎక్కువ
విరాళ మిచ్చాను. తిరునాళ్ళప్పుడు బీద
లకు అన్న దానాలూ, వస్త్ర దానాలూ
చేస్తూంటాను,” అన్నాడు కోదండం.

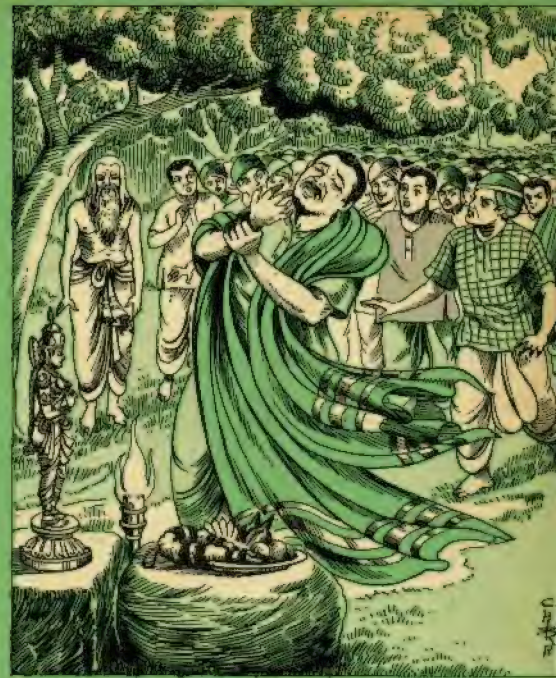
“అబద్ధా లాడవు కదా?” అని అడి
గాడు సాధువు.

“ఎంత మాటా! ఎన్నటికీ అబద్ధం
చెప్పను,” అన్నాడు కోదండం.

“అలాటి అత్యవిశ్వాసం ఉంటే విగ్ర
హాన్ని ఎత్తుకో,” అన్నాడు సాధువు.

కోదండం ముందుకు వచ్చి విగ్రహాన్ని
తాకి కెప్పున అరిచాడు. అతని చేతులు
కూడా కాలాయి. పదిమంది లోనూ అతడికి
మంచి పరాభవమే అయింది. అయితే అతని
పరాభవం సంగతి అటుంచి, విగ్రహాన్ని
ఎత్తేవాళ్ళెవరో గ్రామస్థులకు అర్థం కాలేదు.

ఆ క్షణంలో కోదండానికి పాపన్న గుర్తు
కొచ్చాడు. పాపన్న మహా పవిత్రుడని అంద
రికీ సమ్మకం. అతను అబద్ధం చెప్పాడని

తాను అంటే, ఒక్కడు కూడా నమ్మలేదు.
పాపన్న బండారం బయట పెట్టటాని కిది
బలే ఆపకాశం. తనతో వచ్చి అబద్ధం
అడిగిన పాపన్న వచ్చి, ఈ విగ్రహాన్ని తాకితే
అతని చేతులు తప్పక కాలి తీరుతాయి.
అంతటితో పాపన్న పైన జనానికి ఉండే
మూఢ సమ్మకం కాస్తా తొలగిపోతుంది.

అలా అనుకుని కోదండం, “అన్నట్టు,
ఈ విగ్రహాన్ని తాకటానికి సమర్థుడు మన
పక్కగ్రామంలో ఉండే పాపన్నే. ఆయన
మహా పుణ్యాత్ముడు, అపరహరిశ్చంద్రుడు,”
అన్నాడు. అందరూ ఉత్సాహం తెచ్చు
కున్నారు. పాపన్న మీద అందరికీ గురే.

పాపన్నను పిలుచుకు రావటానికి ఒక సేవకుడు వెళ్ళాడు. ఆ సేవకుడు వెళ్ళి తాను వచ్చిన పని చెప్పగానే పాపన్న వాడి వెంట బయలుదేరి పచ్చాడు. అతను స్నానం చేసి, పరిశుద్ధుడై వచ్చి, సాధువుకు నమస్కారం చేసి, విగ్రహాన్ని ఎత్తుకోవటానికి అనుమతి వేడాడు.

సాధువు కోదండాన్ని అడిగినట్టు గానె, "నీవు పుణ్యకార్యాలు చేసినవాడివేగదా?" అని అడిగాడు.

"అంతరాత్మ చెయ్యమన్న పనులు చెయ్యటమే తప్ప, అవి పుణ్య కార్యాలో కావో నాకు తెలీదు, స్వామీ. అది ఆ భగవంతుడికే తెలియాలి," అన్నాడు పాపన్న.

"అబద్ధ మాడవుకదా!" అని సాధువు మళ్ళీ అడిగాడు.

"అలా చెప్పలేను. కొన్ని సందర్భాలలో అబద్ధం కూడా ఆడవలసి వస్తుంది," అన్నాడు పాపన్న.

"సరే, నీకు అత్యవిశ్వాసం ఉంటే విగ్రహాన్ని ఎత్తుకో," అన్నాడు సాధువు.

పాపన్న భక్తితో విగ్రహానికి నమస్కారం చేసి, చేతులు చాచి దాన్ని ఎత్తుకున్నాడు. అతని చేతులు కాల లేదు.

గ్రామస్థులు విజయధ్వనాలు చేస్తూ, పాపన్న వెంట మేళతాళాలతో తమ గ్రామానికి వెళ్ళి, దేవతను పీఠం పైన ప్రతిష్ఠించారు. అటు పైన విగ్రహం తాకితే ఎవరి చేతులూ కాల లేదు.

అందరూ సంతోషించారు గాని ఒక్క కోదండానికే ముఖం మాడిపోయినట్టయింది. క్రమంగా అతనికి పాపన్న పైన భక్తి పుట్టుకొచ్చింది. అతను తన తప్ప తెలుసుకుని, తన తమ్ముణ్ణి సరిగా చూస్తానని తన తల్లి ఎదట ప్రమాణం చేశాడు. పాపన్న వద్ద దాచిన డబ్బును తెచ్చి రామన్న తన అన్న ఎదట పెట్టాడు. కోదండం దాన్ని తమ్ముడికే ఇచ్చేశాడు.

ఉత్తర కాండ

శ్రీరాముడు రాక్షస సంహారం చేసి, అయోధ్యకు తిరిగి వచ్చి, రాజ్యాభిషిక్తుడై, రాజ్యపాలన చేస్తూ ఉండగా, ఒకనాడాయన ఇంటికి నాలుగు దిక్కుల నుంచి అనేకమంది మునులు అగస్త్యుడు మొదలుగా గల వారు వచ్చి ద్వారపాలకుడి ద్వారా తాము రాముడి దర్శనానికి వచ్చినట్లు కబురు చేశారు. వెంటనే రాముడు వారిని లోపలికి రప్పించి, అర్హ్యపాద్యాలతో సత్కరించి, ఉచితాసనాల పైన ఆసీలను చేసి, కుశల మడిగాడు.

మునులు రాముణ్ణి మళ్ళీ రాజుగా చూడగలిగినందుకు తమ సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చారు; రాముడు రావణుణ్ణి చంపటం ఒక లెక్కలోది కాదనీ, రాముడి చేతిలో

వచ్చిన రాక్షస వీరు లందరూ గొప్పవాళ్ళే అయినప్పటికీ ఇంద్రజిత్తు వంటి అజేయుణ్ణి లక్ష్మణుడి చేత చంపించటం అత్యాశ్చర్యకరమైన విషయమనీ వా రన్నారు.

వారి మాటలు విని రాముడికి చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. రావణ, కుంభకర్ణ, మహాదర, ప్రహస్త, దేవాంతక, నరాంతకుల వంటి రాక్షస వీరుల కన్న ఇంద్రజిత్తు పరాక్రమవంతు డని విని, అతను ఇంద్రజిత్తు ప్రభావ పరాక్రమాలను గురించి వినగోరాడు. అప్పు డగస్త్యుడు రాముడితో రావణవంశం గురించి ఈ విధంగా చెప్పనారంభించాడు.

కృత యుగంలో బ్రహ్మమానస పుత్రుడూ, రెండో బ్రహ్మ అన దగిన వాడూ

అయిన పులస్త్యుడు ఒకప్పుడు తపస్సు చేసుకుందామని, మేరుపర్వత ప్రాంతంలో ఉన్న తృణబిందుడి ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఆయన తపస్సు చేసుకుంటూ ఉండేటప్పుడు, దేవ నాగ రాజర్షి కన్యలు రోజూ వచ్చి, అటలాడి గోల చేస్తూ, ఆయన తపస్సుకు విఘ్నం కలిగించ సాగారు. పులస్త్యుడు తన ఎదటికి వచ్చిన స్త్రీ గర్భ వతి అవుతుందని శాపం పెట్టాడు. ఈ శాపం విని కన్యలంతా భయపడి ఆ ఆశ్రమానికి వెళ్ళటం మానుకున్నారు.

ఈ సంగతి తృణబిందుడి కుమార్తె ఎర గధు. అమె మామూలుగా పులస్త్యుడి ఆశ్ర

మానికి వచ్చి, తన స్నేహితురాళ్ళ కోసం వెతకసాగింది. ఒక్కరు కూడా అమెకు కనిపించలేదు. అమె తిన్నగా పులస్త్యుడు వేదాధ్యయనం చేస్తున్న చోటికి వెళ్ళింది. ఆయన దర్శనం కలగగానే అమెలో గర్భచిహ్నాలు కలిగాయి, శరీర మంతా పాలిపోయింది. అమె తనలో కలిగిన మార్పు చూసుకుని అశ్చర్యపోతూ, తన తండ్రి ఆశ్రమానికి తిరిగి వెళ్ళి, "నాన్నా నా ఒళ్ళంతా ఎలా మారిందో చూడు. నా స్నేహితురాళ్ళ కోసం పులస్త్యాశ్రమానికి వెళ్ళే సరికి ఇలా జరిగింది. కారణం తెలీదు. నా కేమో భయంగా ఉంది," అన్నది.

తృణబిందుడు పులస్త్యుడి శాపఫలితంగా తన కుమార్తె గర్భవతి అయిందని గ్రహించి, అమెను తీసుకుని పులస్త్యుడి వద్దకు వెళ్ళి, "మహానుభావా, ఇది నా కూతురు. గుణ పంతురాలు. మిమ్మల్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చిన దీన్ని భార్యగా స్వీకరించి, దీనిద్వారా సేవలు పొందండి," అన్నాడు. పులస్త్యుడు సరే నన్నాడు.

తన భార్య గుణాలూ, నడవడి పులస్త్యుడికి సంతోషం కలిగించాయి. ఆయన అమెతో, "నీవు చాలా యోగ్యురాలవు. నీ గర్భాన నా అంతటి కొడుకు కలుగుతాడు.

నేను చేసే వేదవతనం వింటూండగా గర్భ వతి వయావు గనక నీ కొడుకు విశ్రవసు డనే పేరు తెచ్చుకుంటాడు. నా కొడుకు గనుక పాలస్త్యు డని అందరిచేతా చెప్ప బడతాడు," అన్నాడు.

అలాగే కొంత కాలానికి ఆమె గర్భాస విశ్రవసుడు పుట్టి, సత్య శీల శౌచ శాంతాలకు ప్రసిద్ధి పొందాడు. అతన్ని గురించి గొప్పగా విని భరద్వాజ మహాముని తన కూతురైన దేవవర్ధిని తీసుకు వచ్చి అతనికి పెళ్ళి చేశాడు. విశ్రవసు డామెతో గృహస్థాశ్రమం గడుపుతూ ఒక కొడుకును కన్నాడు. ఆ కొడుకు పుట్టగానే బ్రహ్మ స్వయంగా వచ్చి, ఆ కుర్రవాడు ధనాధిపతి అవుతాడని చెప్పి, అతనికి వైశ్రవణు డని పేరు పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

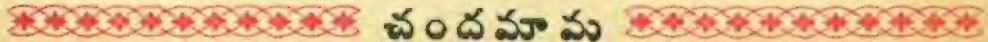
వైశ్రవణుడికి చిన్నతనం నుంచి తపస్సే అతి ముఖ్య మనిపించింది. అతను మహా రణ్యానికి వెళ్ళి, జలభక్షణ, వాయుభక్షణ నిరహరదీక్ష అవలంబించి, మూడు వేల సంవత్సరాలు కఠోర తపస్సు చేశాడు. ఆ తపస్సుకు మెచ్చి బ్రహ్మ ఇంద్రాది దేవతలతో సహా ప్రత్యక్షమై, "నాయనా, నీ తపస్సుకు సంతోషించాను. వరం కోరుకో," అన్నాడు.

"తాతా, నాకు లోక పాలకత్వమూ, ధనాధిపత్యమూ కావాలి," అన్నాడు వైశ్రవణుడు.

"నేను కూడా మరొక లోకపాలకుణ్ణి సృష్టించే ఆలోచన లోనే ఉన్నాను. ఇంద్ర యమ వరుణులతో బాటు నీవు కూడా నాలుగో లోకపాలకుడివిగా ఉండి నిధుల కధిపతివికా! ఇదిగో, సూర్య ప్రకాశంతో వెలిగే పుష్పక మనే విమానం. దీన్ని ఎక్కి తిరుగుతూ, దేవతలతో సమానుడవై ఉండు," అని చెప్పి, బ్రహ్మ వెళ్ళిపోయాడు.

ఇలా బ్రహ్మ వల్ల కోరిన వరాలు పొంది వైశ్రవణుడు తన తండ్రి ఆశ్రమానికి వచ్చి,

“నాన్నా, బ్రహ్మ నాకు వరా లయితే ఇచ్చాడు గాని, నేను నివాసం కల్పించు కోవటానికి చోటు చూపలేదు. ఇతరులకు ఇబ్బంది కలగకుండా నే నుండదగిన చోటుంటే చూడు,” అన్నాడు.

కొడుకు చెప్పిన మాట విని విశ్రవుడు చాలా సంతోషించి, “నాయనా, దక్షిణ సముద్రతీరాన త్రికూటపర్వత శిఖరాన విశ్వకర్మ దేవేంద్రుడి అమరావతిని పోలిన నగరాన్ని, లంక అనే దాన్ని నిర్మించాడు. చాలా అందమైన పట్టణం. అది సువర్ణ ప్రాకారాలూ, పరిఖలూ కలది, వైడూర్య తోరణాలతో కూడుకున్నది. అది మొదట

రాక్షసుల కోసమే నిర్మించబడింది, కాని విష్ణుమూర్తికి భయపడి రాక్షసు లా పట్టణాన్ని విడిచి పాతాళానికి వెళ్ళిపోయారు. ఇప్పుడది శూన్యంగా ఉన్నది. దానికి రాజు లేడు. అక్కడ నీ నివాసం ఏర్పాటు చేసు కున్నావంటే ఎవరికీ ఇబ్బంది ఉండదు,” అని చెప్పాడు.

వైశ్రవణుడు తండ్రి సలహా ప్రకారం అనేక వేలమంది నైర్వతులతో సహా లంకా నగరానికి వెళ్ళి, అక్కడ నివాసం ఏర్పాటు చేసుకుని, సుఖంగా రాజ్యం ఏలుతూ, పుష్పకవిమానంలో అప్పుడప్పుడూ వచ్చి తన తల్లిదండ్రులను చూసి పోతూండేవాడు.

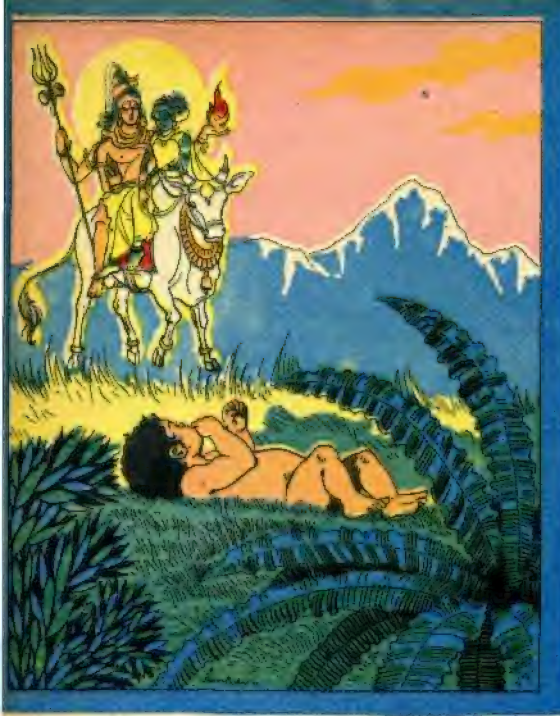
అదంతా విని రాముడు ఆశ్చర్యంతో అగస్త్యుడి కేసి చూసి, "మహాత్మా, రాక్షసులు పులిస్త్య వంశంలోనే పుట్టా రని విన్నాను. కాని అంతకు ముందు కూడా రాక్షసు లుండినట్టు మీరు చెబుతున్నారు. ఈ రాక్షసులకు మూల పురుషు డెవరు?" అన్నాడు. దానికి అగస్త్యు డిలా చెప్పాడు.

కమలంలో పుట్టిన బ్రహ్మ నీటిని సృష్టించి, దాన్ని కాపాడటానికి కొందరు ప్రాణులను సృష్టించాడు. ఆ ప్రాణులు అకలి దప్పల తోనూ, భయం తోనూ అలమటించుతూ, "మే మేం చెయ్యాలి?" అని బ్రహ్మ నడిగారు. బ్రహ్మ నవ్వుల కన్నట్టుగా,

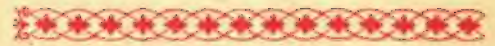
"ఈ జలాన్ని కాపాడటానికి ప్రయత్నించండి," అన్నాడు. కొందరు ప్రాణులు రక్షిస్తా మన్నారు; మరి కొందరు జక్షిస్తా మన్నారు. (జక్షించట మంటే భక్షించటం.) రక్షిస్తామన్న ప్రాణులు రాక్షసు లయారు. జక్షిస్తా మన్న వారు యక్షు లయారు.

రాక్షసులలో హేతి, ప్రహేతి అనే ఇద్దరు అన్నదమ్ము లుండేవారు. వారిలో ప్రహేతి తపస్సు చేసుకోవటానికి వెళ్ళిపోయాడు. హేతి అనే వాడు మాత్రం పెళ్ళి చేసుకో గోరి, భార్య కోసం వెతుకుతూ, చివరకు యముడి చెల్లెలు భయ అనే దాన్ని, భయం కర మైన దాన్ని పెళ్ళాడాడు.

వారికి విద్యుత్కేశు డనే కొడుకు, సూర్య సమ కాంతి గలవాడు పుట్టి పెరగ సాగాడు. వాడికి యౌవనం రాగానే వాడి తండ్రి అయిన హేతి వాడి కొక భార్యను నిశ్చయించాడు. ఆ పిల్ల సంధ్య అనేదాని కూతురు. దాని పేరు సాలకటంకట. సాలకటంకట విద్యుత్కేశుణ్ణి పెళ్ళాడి, భర్తతో సుఖంగా విహారాలు చేస్తూ, గర్భవతి అయి, మందర పర్వత ప్రాంతంలో ఒక కొడుకును కన్నది. అయితే అమె కా కొడుకు పైన కన్న భర్తతో విహరించటం మీదనే ఆసక్తి ఎక్కువైన కారణం చేత, కొడుకును కన్న చోటనే పారేసి భర్తతో విహరించ బోయింది.

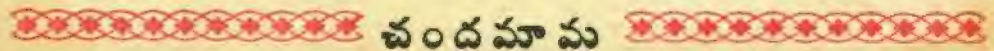

బిడ్డ నేట్లో చెయ్యి దూర్చుకుని సన్నగా ఏడవ సాగాడు. ఆ సమయంలో పృథ్వీ వాహనం మీద పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఆకాశ మార్గాన పోతూ ఆ పసిగుడ్డు ఏడుపు విన్నారు. ఆ దంపతులు ఆ శిశువును చూసి జాలిపడి, దగ్గిరికి వచ్చి చూశారు. పార్వతీ సంతృప్తి కొనసం పరమేశ్వరు డా బిడ్డకు తల్లితో సమానమైన పయసూ, చిరంజీ విత్వమూ, ఆకాశంలో ఎగర గల ఒక పట్టణమూ ఇచ్చాడు. పార్వతీదేవి రాక్షసులకు సద్యోగర్భమూ, పుట్టగానే తల్లి పయసూ ఉండే లాగు వర మిచ్చింది.

పార్వతీ పరమేశ్వరుల వల్ల వ రాలు పొందిన సుకేశు డనే ఆ రాక్షసుడు ఐశ్వర్య వంతుడై, ఆకాశగమనం గల పట్టణంలో విహరిస్తూ ఇంద్రుడికి సమాను డయ్యాడు.

సుకేశుడు వరాలను పొందటమే గాక ధర్మాత్ము డని కూడా విని, గ్రామణి అనే గంధర్వుడు త్రిలోకసుందరి అయిన తన కూమార్తెను దేవవతి అనే దాన్ని తెచ్చి సుకేశుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. తన కంతటి భర్త దొరికినందుకు దేవవతి ఎంతో సంతోషించింది.

ఆ దంపతులకు మాల్యవంతుడూ, సుమాలీ, మాలీ అని ముగ్గురు కొడుకులు,

మూడు అగ్నుల లాటి వారు కలిగారు. వారు మహా బలవంతులు, నిర్భయులు, భయం కరులు. తమ తండ్రి శివుడి వల్ల వరాలు పొందినట్లు తెలిసి, వారు మేరుపర్వతానికి వెళ్ళి, కఠోరమైన నియమాలతో అక్కడ తపస్సు సాగించారు. ఆ తపస్సుకు ముల్లో కాలా అట్టుడికిపోయాయి. బ్రహ్మదేవుడు ఇంద్రాది దేవతలను వెంట బెట్టుకుని విమానం మీద వచ్చి, "మీ తపస్సుకు మెచ్చాను. ఏం వరాలు కావాలో కోరుకోండి," అన్నాడు.

"దేవా, నీకు మా పైన అనుగ్రహం కలిగిన పక్షంలో, మాకు ఎవరి చేతా ఓటమి కలగకుండానూ, మా చేతిలో శత్రువు లంతా చచ్చేటట్టూ, మేము దీప్తాయుష్మంతులమై వర్షిల్లేటట్టూ వరమియ్యి," అన్నారు వాళ్ళు. బ్రహ్మ వారి కలాగే వరమిచ్చాడు.

ఇటువంటి వరం పొంది ఆ ముగ్గురు రాక్షసులూ మూడు లోకాలనూ పీడించ సాగారు. దేవతలూ, ఋషులూ, సిద్ధులూ, సాధులూ, చారణులూ మొదలైన వారికి జీవితం నరకమైపోయింది. వారిని కాపాడే నాథుడు లేడు.

ఆ రాక్షసులు విశ్వకర్మను పిలిపించి, "దేవత లందరికీ నీవే ఇళ్ళు కట్టావని

విన్నాం. హిమాలయం మీద గాని, మేరు పర్వతం మీద గాని, మందరగిరి మీద గాని కైలాసానికి సరివచ్చే టటువంటి అందమైన పట్టణం మాకు కట్టి ఇయ్యి," అని అడిగారు.

"దక్షిణ సముద్ర తీరాన త్రికూట మనీ, సువేల మనీ రెండు పర్వతా లున్నాయి. త్రికూట పర్వతం యొక్క నడిమి శిఖరం మీద ఇంద్రుడి కొరిక పైన లంకా పట్టణం కట్టి ఉంచాను. అది స్వర్గంతో సమాన మైనది. బంగారు ప్రాకారాలూ, బంగారు తోరణాలూ కలది. మీరు మీ రాక్షసులతో సహా వెళ్ళి అక్కడ ఉన్నట్టుయితే మిమ్మల్ని

ఎవరూ తేరి చూడలేరు,” అని విశ్వకర్మ వారితో అన్నాడు.

విశ్వకర్మ చెప్పిన ఈ మాటలు విని ఆ రాక్షసులు చాలా సంతోషం చెంది, అనేక వేల మంది పరివారంతో సహా లంకకు చేరి ఆ నగరాన్ని చూసి పరమానందభరితులయ్యారు. ఇదే సమయంలో సర్మద అనే గంధర్వ స్త్రీ చక్కని చుక్కల్లాటి తన కూతుళ్ళను ముగ్గురినీ తెచ్చి ఆ ముగ్గురన్నదమ్ములకూ పెళ్ళి చేసింది.

పెద్దవాడైన మాల్యవంతుడి భార్య సుందరి. సుందరి గర్భాన వజ్రముష్టి, విరూపాక్షుడూ, దుర్ముఖుడూ, సుప్రభుడూ, యజ్ఞకోపుడూ, మత్తుడూ, ఉన్మత్తుడూ అనే ఏడుగురు కొడుకులూ, అనల అనే ఒక కూతురూ కలిగారు.

సుమాలి భార్య కేతుమతి. సుమాలికి ఆ భార్య అంటే ప్రాణం కన్న ఎక్కువ. కేతుమతికి ప్రహస్తుడూ, ఆకంపనుడూ,

వికటుడూ, కాలకార్ముకుడూ, ధూమాక్షుడూ, దండుడూ, సుపార్శ్వుడూ, సంహ్రాదీ, ప్రఘసుడూ, భాసకర్ణుడూ, అనే కొడుకులూ, పుష్పొత్కటా, కైకసీ, శుచిస్మితా, కుంభిసనీ అనే కుమార్తెలూ కలిగారు.

మాలి భార్య వసుధ అసాధారణ సుందరి. ఆమెకు అనిలుడూ, అనలుడూ, హరుడూ, సంపాతి అనే నలుగురు కొడుకులు మాత్రమే కలిగారు. వీరు నలుగురూ విభీషణుడికి మంత్రి లయ్యారు.

ఈ విధంగా ఆ ముగ్గురు రాక్షసులూ తమ పిల్లల తోనూ, పరివారంతోనూ లంకలో నివసిస్తూ, ఇంద్రాది దేవతలనూ, ఋషులనూ, నాగులనూ, దానవులనూ బాధిస్తూ, మూడు లోకాలలోనూ తమను నిగ్రహించే వాడు లేక వీరవిహారం చేస్తూ, చావు భయం కూడా లేకుండా, యజ్ఞాలను ధ్వంసం చేస్తూ, వరం పొందిన గర్వంతో తిరగ సాగారు.

శుంభనిశుంభులు

అదికాలంలో దేవాసురుల యుద్ధం జరిగి నప్పుడు రాక్షసులందరూ ఓడిపోయి, పాతాళంలో దాక్కున్నారు. ఆ సమయంలో శుంభ నిశుంభులనే రాక్షస బాలకులను వాళ్ళ తల్లి దండ్రులు అడవిలో వదిలేసి తాముకూడా పాతాళానికి పారిపోయారు. ఆ అన్నదమ్ములు నరసంచారం లేని అరణ్యాలలో యథేచ్ఛగా సంచారం చేస్తూ, దొరికిన ప్రాణులను పట్టుకు తింటూ, పెరిగి మహా బలవంతులయ్యారు. రాక్షసులకు సహజమైన మాయా విద్యలు కూడా వారితోనే పెరిగాయి.

ఆ రాక్షసులు బలగర్వంతో సంచరిస్తూ, అడ్డూ, అసాధ్యమూ అనేది ఏమిటో తెలియక, అస్తమానమూ దారుణచర్యలు చెయ్యసాగారు. పెద్దవాడైన శుంభుడు మరీ ఘోరమైనవాడు. వాడు తన బలాన్ని ఏంచేసుకోవాలో తెలియక, పెద్ద పెద్ద పర్వతాలను తన చేత్తో బాది, బాది, వాటిని

నేలమట్టం చేస్తూ ఉండేవాడు. అలాగే వాడెకసారి మహేంద్ర పర్వతాన్ని తన కుడిచేత్తో బలం కొద్దీ బాదే సరికి ఆ చెయ్యి కాస్తా ఊడి వచ్చేసింది.

చెయ్యి పోవటంతో శుంభుడి బలంలో మూడువంతులు పోయింది. వాడిప్పుడు వెనకటి లాగా జంతువులను వేటాడలేక పోయాడు. తన శక్తి ఇలా పోయినందుకు వాడికి దుఃఖం కలిగి, తమ్ముడైన నిశుంభుడితో చెప్పకుని ఏడ్చాడు. అన్న దుస్థితి చూసి నిశుంభుడు, విరిగిపోయిన అతని చేతి ఎముకనే గదగా తయారుచేసి, దాన్ని శుంభుడి కిచ్చాడు. శుంభుడు దాన్ని తన ఎడమచేతికి తీసుకు నే సరికి, పోయిన అతని శక్తి అంతా తిరిగి వచ్చినట్టయింది. ఆ గదకు అంతులేని శక్తి ఉన్నది. శుంభుడు దానితో పూర్వంలాగే జంతువులను వేటాడుతూ నిశ్చింతగా తిరగసాగాడు.

అట్ట చివరి బొమ్మ

శుంభ నిశుంభులు ఏ అడవిలో ఉంటే ఆ అడవిలోని ప్రాణులు కొద్దికాలంలోనే నాశనమవుతూ వచ్చాయి. అందుచేత వాళ్ళు ఒక అడవి నుంచి మరొక అడవికి వెళ్ళసాగారు. ఇలా కొంతకాలం సంచారాలు చేసి వాళ్ళు ఋష్యాశ్రమాలూ, యజ్ఞపశువులూ గల అడవికి వచ్చి, ఆ అశ్రమాలను కొల్లగొట్టి, గోవులను చంపి తినసాగారు. వాళ్ళకు ఉత్త అరణ్యాలలో వేటాడటం కన్న, అశ్రమాలందే చోట వేటాడటమే పెద్ద పండగ అనిపించింది.

ఈ రాక్షససోదరుల ధాటికి తట్టుకోలేక కొందరు ఋషులు తమ అశ్రమాలు విడిచి

హిమాలయ పర్వతానికి పారిపోయారు. మరి కొందరు నృగమహారాజు వద్దకు వెళ్ళి, తమ అశ్రమాలనూ, పశువులనూ ధ్వంసం చేస్తున్న శుంభ నిశుంభులను చంపి తమకు శాంతి కలిగించమని కోరుకున్నారు. నృగ మహారాజు ఆ రాక్షసులను చంపి రమ్మని పెద్దసేనను అరణ్యాలలోకి పంపించాడు. సమస్తమైన ఆయుధాలూ గల ఆ పెద్ద సేన శుంభ నిశుంభుల పైకి వెళ్ళి గొప్పయుద్ధం సాగించింది. కాని ఆ సైన్యాన్ని రాక్షసులు విశ్వేషంగా చంపి, తినేశారు.

ఈ పరిస్థితి చూసి నృగమహారాజు విచారంలో పడ్డాడు. అప్పుడు ఋషులు

ఆయనకు ధైర్యం చెబుతూ, "ఇంత బల వంతులు ఎంతో కాలం ఉండరు. కాలం కలిసి వచ్చినప్పుడు ఒక్క తృణం చాలు వాళ్ళను చంపటానికి. మేము వెళ్ళి ఆ రాక్షసుల దృష్టిని ఇంద్రలోకం పైకి మళ్ళిస్తాం. ఆ విధంగా మాకు కొంతకాలం పాటు శాంతి లభించవచ్చు," అన్నారు.

ఆ ఋషులు అలాగే శుంభ నిశుంభుల వద్దకు వెళ్ళి, "మీ వంటి మహాబలులు మీ ప్రతాపాన్ని భూలోకంలో చూపటం ఏమీ బాగాలేదు. చూశారు గదా, మహారాజు ఎంత తేలికగా ఓడిపోయాడో! మా బోటి ఋషులను హింసించి మాత్రం మీరు పొంద

గల సౌఖ్యం ఏమిటి? అన్ని సుఖాలకూ మూలమైన ఇంద్రలోకం ఉంది. అక్కడికి వెళ్ళి ఇంద్రుణ్ణి గెలిచారంటే, స్వర్గసౌఖ్యం లన్నీ మీకు దక్కుతాయి," అన్నారు.

ఈ మాట నిశుంభుడికి బాగా నచ్చింది. "నిజమే. ఈ లోకంలో మన పరాక్రమం చూపటాని కేమీ లేదు. మనకు నిజమైన జాతిశత్రువు ఇంద్రుడే. అతను మన పూర్వీకులను యుద్ధాలలో ఓడించి, పాతాళ లోకంలో నివాసం ఏర్పరచుకునే గతి కలిగించి, తీరని ద్రోహం చేశాడు. అతన్ని మన గదతో చూర్ణం చేసి పగ తీర్చుకుందాం," అన్నాడు వాడు.

తమ్ముడి ఆలోచనకు శుంభుడు కొంచెం జరిగి, "దేవేంద్రుణ్ణి గెలవటం మాటలు కాదు. ఘోరమైన తపస్సు చేసి, గొప్ప గొప్ప వరాలు పొందితేనే గాని ఇంద్రుడి పైన చెయ్యి చేసుకో కూడదు. అతని వద్ద ప్రచండమైన వజ్రాయుధం ఉంది. దాని దెబ్బకు తట్టుకోవటం కష్టం. నిశ్చింతగా ఈ అడవులలో బతుకుతున్న వాళ్ళు, కోరి గడవ తెచ్చుకోవటం దేనికి?" అన్నాడు.

"ఇంత పిరికివాడ వైపోయా వేమిటి? నీ కంత భయమైతే నీ గద నా కియ్యి. నేను వెళ్ళి ఆ ఇంద్రుణ్ణి హతమార్చి వస్తాను," అన్నాడు నిశుంభుడు. అన్న ఎంతగా చెబుతున్నా వినిపించుకోక, వాడు తన అన్న చేతి గదను తీసుకుని దేవలోకానికి బయలుదేరాడు.

వాడు తిన్నగా స్వర్గానికి వెళ్ళి, తన గదతో అక్కడి కాపలా వాళ్ళను ఈగలను తోలిస్తట్టు తోలి, అడలగొట్టాడు. వాళ్ళు వెళ్ళి

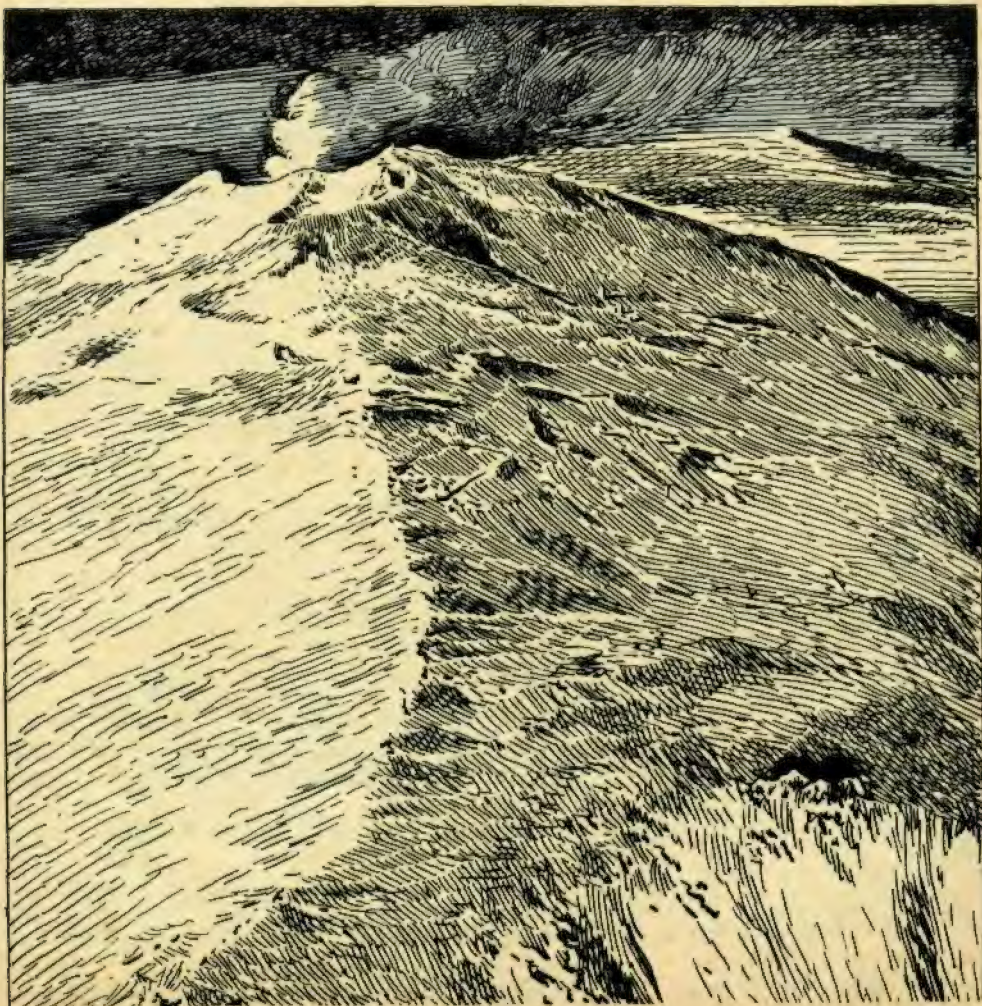
జరిగిన సంగతి చెప్పే సరికి, ఇంద్రుడు తన వజ్రాయుధంతో ఒకే ఒక్క దెబ్బ కొట్టాడు. ఆ దెబ్బతో నిశుంభుడి చేతి గద కాస్తా చూర్ణమై, గాలికి ఎగిరిపోయింది. ఆ దెబ్బతోనే నిశుంభుడు వచ్చి భూలోకంలో పడ్డాడు.

ఒకవంక తాను చెబుతున్నా వినకుండా వెళ్ళి పరాభవం పొంది వచ్చినందుకు నిశుంభుడి మీద శుంభుడికి చాలా కోపం వచ్చింది. "నువు పరాభవం పొందితే పొందావు, నాకు జీవనాధారంగా ఉన్న నా గదను కూడా పోగొట్టావే, అది లేకుండా నే నెలా పొట్టపోసుకుంటాను? ఇక నుంచీ నాకు నువ్వే ఆహారం సంపాదించి పెట్టి పోషించు," అన్నాడు శుంభుడు. తాను అవివేకంగా తన చేతిని పోగొట్టుకుంటే, దానిని ఈ నిశుంభుడే గదగా తయారు చేసి ఇచ్చాడన్నది కూడా అతడు మరిచి పోయాడు. [వచ్చే సంచికలో ముగింపు]

45. దక్షిణాధృవ ప్రాంతాన అగ్నిపర్వతం

ఎరిబస్ అనే ఈ అగ్నిపర్వతం రానెదీవి పైన ఉన్నది. దాని ఎత్తు 13,200 అడుగులు. దీని జ్వాలాముఖం వ్యాసం సుమారు అరమైలు, లోతు 900 అడుగులు. అంబార్క్టికా ఖండం మొత్తం మీద ఇది తప్ప మరొక అగ్నిపర్వతం ఉన్నట్టు కనబడదు.

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

వినుపింగగ నీ గానం

చంపనవారు :
కె. రమాబాయి, కాకినాడ

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

వికసించెను నా హృదయం

పంపినవారు :
కె. రమణాయ, కాకినాడ

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1965 ఆక్టోబర్ నెల సంచికలో ప్రకటించబడును.

- ★ పై ఫోటోలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్న వాక్యంలోగాని కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి)
- ★ ఆగస్టు నెల 20-వ తేదీ లోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డు పైన వ్రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:-చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

ఆ గ ష్టు నె ల పో టీ ఫ లి తా లు

మొదటి ఫోటో : వినుపించగ నీ గానం

రెండవ ఫోటో : వికసించెను నా హృదయం

పంపినవారు : కె. రమాబాయి,

C/o శ్రీ కె. గోపాలరావు, కాకివాడ-1

బహుమతి మొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

తలనొప్పి

ఎక్కువగా ఉన్నా

తలకేగా!

అమృతాంజనం వాడి

శీఘ్రంగా నివారణ పొందండి

స్థానికంగా ఉండే బాధను నివారించుకోడానికి ఊరికే మందులు ఎందుకు వుచ్చుకుంటారు? నెప్పి ఉన్న చోటుమీద అమృతాంజనం రాసి అమోఘంగా శీఘ్రంగా నివారణను పొందండి. ఏ అపాయం లేకుండా కండరాల నొప్పిలకు, తల నొప్పికి, బెణుకులకు ఇంకా కీళ్ల నొప్పిలకు అమోఘంగా గుఱుమిచ్చే అమృతాంజనం 10 రకాల బొషధాలు చేరిన మందు. అమృతాంజనం గుండెబలులుకే కాక సాధారణ బలులులకు కూడా మంచి మందు. కొంచెంకొంచెమే ఉపయోగించవలసి ఉంటుంది కాబట్టి ఒక సిసా మీ కుటుంబాని కంతాకలిపి నెలల తరబడి వస్తుంది.

ఆవనరానికి ఎప్పుడూ అమృతాంజనం ఉంచుకోండి. అమృతాంజనం 70 ఏళ్ల ప్రసిద్ధినిపొందిన నమ్మకమైన గృహబొషధం.

అమృతాంజనం నొప్పులు జలుబుల నివారణకు 10 రకాల బొషధాలు చేరిన మందు.

అమృతాంజనం రిమిడర్
మద్రాసు - బొంబాయి - కలకత్తా - ఢిల్లీ

ADT/AM/2009

పాటలు పాడే బొమ్మలతో

చిన్న పిల్లలకు పుస్తకం

రంగు రంగుల అందమైన చిన్న పిల్లలకు విద్యాబోధన చేయడమనే అంశం క్రొత్తదేమీ కాదు. ఈ బొమ్మలకు తోడు రకరకాల ధ్వనులు, ఆ ధ్వనులకు చేసే బొమ్మలు వుంటే చిన్న పిల్లలు ఇంకా త్వరగా అక్షరాలు, మాటలు నేర్చుకొన గలుగుతారు.

సంగీతయుక్తంగా పాటలు పాడుతూ, రకరకాల ధ్వనులు చేసే బొమ్మలను, ఆ బొమ్మలకు సరిపడే అక్షరాలను కలిగిన అందమైన చిన్న పిల్లల పుస్తకం ఒకటి మా కార్యాలయం చేరింది. 'అ' మొదలు 'ఆ' వరకూ అక్షరాలు ఇందులో వున్నాయి. ప్రతి పేజీని చేతితో నొక్కితే రకరకాల ధ్వనులు వినిపిస్తాయి. పాఠకాలకు రేపా, మాషో వెళ్ళునున్న పిల్లలకు ఇది ఎంతో ఉపకరిస్తుంది. ఈ పుస్తకంతో ఆడుకొంటూ, బొమ్మలవైపు వదే పదే చూడడంవల్ల చిన్న పిల్లల మెదడులో అక్కడి అక్షరాలు బాగా నాటుకపోయి బాగా గుర్తుంటాయి.

ఈ పుస్తకం ఆధునికంగా వుంది. ఇన్ని చక్కని అక్షరాలు కలిగిన పిల్లల పుస్తకం రావడం తెలుగులో ఇదే ప్రథమం.

వెల రు. 1-50

హెగ్గిన్ బాదమ్స్ ప్రైవేటు లి.

165, హంటు రోడ్డు, మద్రాసు-2.

అన్ని వంటలకు త్రేష్టుమైన నూనెలు

అగ్గిమార్కు కాబడిన ఎ.యస్.బ్రాండ్ చూపుపప్పు నూనె

అగ్గిమార్కు కాబడిన మేన్డన్ బ్రాండ్.....

నువ్వులనూనె

- గోదావరి డెల్టా నువ్వులనుండి అరిగి గ్లకర పుగుప్రత్యేకవర్తమలతో తయారు కాబడినది.
- రుచిరంగు నూనెనలతో అన్ని వంటలకు దొర్లములను అనువంతు పుగుగురు చిరుంతముగ చేయును.
- డోరగాయలను చాలకొలములను వయించును ముక్కను మెత్తబడినపు, బూజుపట్టినపు.
- తలకు వాడినయెడల మెదడుకు వలప వేయును మెత్తుకలను బాగుగ పుగుగురు చేయును.
- 16, 4, 2, కి.గ్రా. డెల్టా అలెక్సింగు వేయబడుచున్నది.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

Ms. యిమ్మిడి నెట్టి రామకృష్ణయ్య నమ్మ, బరంపురం (ఫోన్ 43)

Ms. శ్రీనివాస్ స్టారు, మాల్ గోదాం, కటక్

Mr. N. సత్యనారాయణ,

129/ L5, రోడ్ నెం 11,

B. H. ఏరియా, కడప

బం.పె.వోవూరు

MFRS, అంబటి సుబ్బన్నారెడ్డి సామర్లపల్లి

“ఏయ్! ప్యారీ మిఠాయి ఒకటి తీసుకో”

వారి మంచి రుచి పుష్టినిచ్చే గుణమువలన ప్యారీ మిఠాయిలు
పిన్నలు పెద్దలు అభిలషిస్తారు. మీరు ఎక్కడ ఉన్నాసరే,
ఏంచేస్తున్నాసరే ప్యారీ మిఠాయిలను ఆస్వాదిస్తారు. విడిగానే
లేక అందమైన ప్యాస్టి డబ్బాలలోనే కొనండి.

—విశిష్టకరమైన మిఠాయిలను తయారుచేయువారు

పేరు ఉపయోగించరాదు :

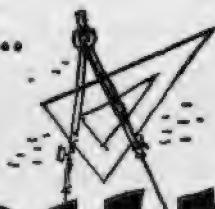
జింజెర్ క్యాప్స్ • సూపర్ బత్తర్ స్కాన్

రెవెన్ క్రీమ్ టాప్ • లాక్స్ బిస్ బిస్

ప్యారీస్ కన్ ఫెక్షన్స్ లిమిటెడ్ మద్రాసు

JWT/PRS/SDM

FOR PRECISION IN...

Colour Printing

By Letterpress...

...Its B. N. K's., superb printing
that makes all the difference.

Its printing experience of
over 30 years is at the
back of this press superbly
equipped with modern
machineries and technicians
of highest calibre.

B. N. K. PRESS PRIVATE LIMITED.

CHANDAMAMA BUILDINGS,

MADRAS - 26

రుచికరమైన ఆహారమునకు

తుషార్ వనస్పతి

ఎ,డి
విటమినులతో
బలపరచబడినది

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లి. కర్నూలు

ATP/TI-14 TEL

ఇంటి సదుపాయాలతో బస - రుచికరమైన భోజనము

న్యూ మాడరన్ హోటల్

శాకాహారము - లాడ్జింగు - రెస్టారెంటు

డయాగనల్ రోడ్డు, విశ్వేశ్వరపురం, పెంగళూరు - 4

(మినర్వా సర్కిల్ దగ్గర)

సుందరముగా ధర్మిషింగు చేసిన గదులు, రోజు 24 గంటలూ చప్పిళ్ళూ,
వేడినీళ్ళూ సప్లయ. విందులకూ టీ-పార్టీలకూ ప్రత్యేకించిన గదులు.

ఫోన్ : 72849 & 27660

లివర్ వ్యాధి ప్రమాదము నుండి

ఇతనిని కాపాడండి

ఇందుకు శరీర చికిత్స

లిడ్ల యొక్క లివర్ మరియు స్ప్లైన్

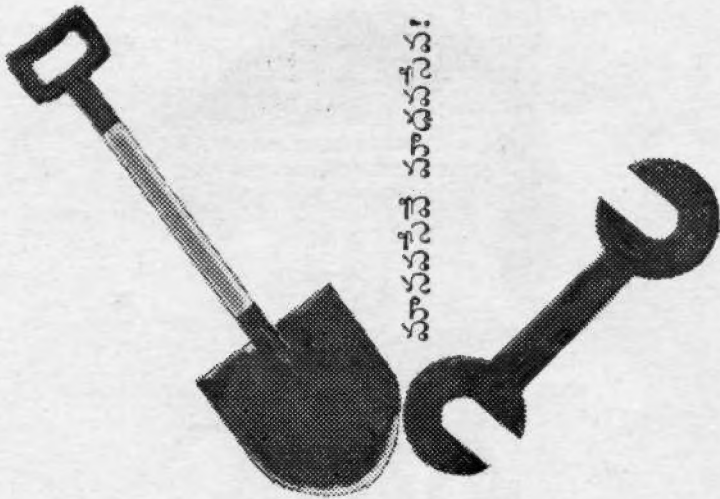
వ్యాధులకు ప్రఖ్యాత ఔషధము.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్, మద్రాస్-4.

ప్రాంతాలు: బెంగళూరు-2; కుంభకోణం;

తిర్చిరాపల్లి-2; హైదరాబాద్ -20

IV/15/3 16

మానవనేవే మాధవస్వే:

ఒవహర్ లాల్ నెహ్రూ
యిలా అన్నారు. "భావిలో సామ్రాజ్యం
విశ్రాంతికి తావులేదు. మనము ఎడతెగక
కష్టపడి పనిచేయాలి." కనుక
అయిన అక్కడ శాంతి చేకూర్చడానికి ఎక్కువ పనిచేసి
భారతీయ సంపదక ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేద్దామని కంకణము కట్టుకొందాము.

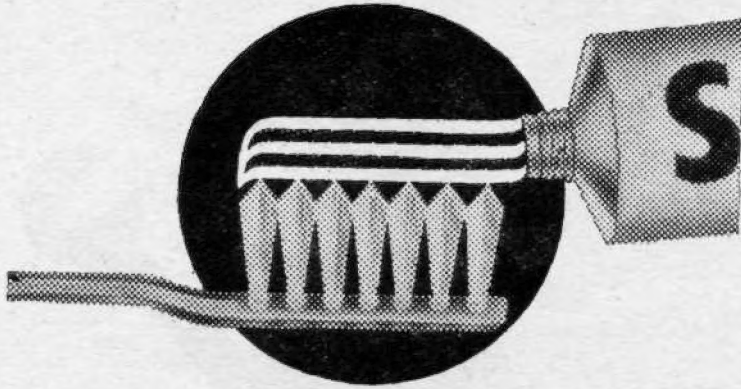
జె.బి.
మంఘరామ్
& కంపెనీ

గ్యారంటీ & హైదరాబాదు

OJB-1567L

కొత్తది! చారలు గల టూత్ పేస్టు!

సిగ్నల్

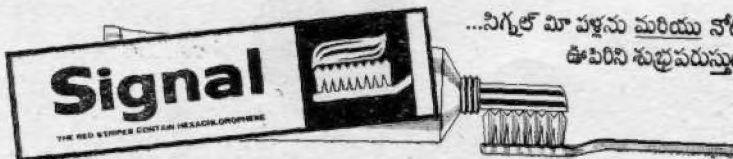
క్రిమినీరోధక ఎట్ట చారలు గలది*
మీ నోరంతటినీ శుభ్రంగా వుంచుతుంది!

① మీ పళ్లను శుభ్రపరుస్తుంది ② మీ నోటి ఊపిరిని తాజాగా వుంచుతుంది

* ఎట్టచారల్స్ హెక్సాక్లోరోఫీన్ వున్నది

క్రిమినీరోధక ఎట్టచారలుగల సిగ్నల్ టూత్ పేస్టు మీ నోరంతటినీ శుభ్రంగా వుంచుతుంది! ఎట్టచారలందు హెక్సాక్లోరోఫీన్ గలది. సిగ్నల్ మీ పళ్లను శుభ్రపరుస్తుందగా.....చారలతోని హెక్సాక్లోరోఫీన్ మీ నోటి ఊపిరిని తాజాగా వుంచుతుంది, ఎందుచేతనంటే హెక్సాక్లోరోఫీన్ నోటి

దుర్గంధమును కలిగించే క్రిమిలను తక్షణం నిర్మూలించే సురక్షిత పదార్థం. ఆశ్చర్యంకాదు, సిగ్నల్ మీ నోరంతటినీ పరిశుభ్రంగా వుంచుతుంది. సిగ్నల్ యందరి ఎట్టచారలు, బుడగల సురగ తాజా చేప్పరమెంటువంటి దుని, కుటుంబములో అందరికీకీ. నేడే సిగ్నల్ టూత్ పేస్టును సుకొనండి.

...సిగ్నల్ మీ పళ్లను మరియు నోటి ఊపిరిని శుభ్రపరుస్తుంది.

హిందుస్థాన్ లీవర్ లిమిటెడ్ యొక్క విశిష్టమైన ఉత్పత్తి
లెహన్-5G.2A-77 TL

Symbol of Quality Printing...

PRASAD PROCESS PRIVATE LIMITED

CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS-26

BOMBAY & BANGALORE

